

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Ipari fejlődésünk.

Irta: Weisz Berthold, orsz. képviselő.

Budapest, december 8.

Ma már kétséget nem szenved, hogy ha nem vagyunk képesek iparunk által új kereseti forrásokat nyitni népünknek, akkor gazdaságunk, talán államunk jövője sem nagyon biztató.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy az állami szükségletek mily növekedése előtt állunk és ha fontolóra vesszük a már létező adóterhek nagyságát is, akkor anyagi helyzetünk javításáról komolyan kell gondoskodnunk.

Az egyetlen menekvés egy nagy pénzügyi és gazdasági visszaesés elől: az ipar és kereskedelem nagyobb mérvű fejlesztésében áll.

Ha ezzel szemben nézzük iparunk helyzetét, kétségtelen, hogy az nem tulságosan kedvező és hogy iparfejlesztésünk nagy nehézségekkel küzd.

Tudjuk, hogy az utolsó 9 év alatt 212 új gyár keletkezett; ezekhez hozzáadva az 1881. évben hozott első iparpártolási törvény alatt létesült 110 gyárat, összesen 322 új gyár keletkezéséről beszélhetünk körülbelül 2 évtized alatt.

Nem szándékom elemezni ezt a számot és kimutatni, hogy abban a nagy és labba eső gyárak száma nem több ötvennél, míg a többi alárendeltebb jelentőséggel bír. De egyet szükségesnek tartok hangoztatni, hogy abszolút és relative vége az elért eredményt, az sem belföldi szükségletünk fedezése, sem kivitelünk emelése szempontjából távolról sem elégséges.

Nem is várhatjuk, hogy oly könnyen nagy tért fog hódítani hazánkban az ipar, amíg nem leszünk képesek azt oly eszközökkel előmozdítani, amelyek hatásosabbak, mint az eddigiek.

Ipari államot létesíteni majdnem lehetetlen védvámok nélkül. Bárhova tekintünk úgy a múltban, mint a jelenben, mindenütt alkalmazták az ipari vámot, amely az idegen előnyösebb termelési viszonyoknak kiegyenlítésére szolgál.

Mellőzve a köztudomásu adatok felsorolását, elégségesnek tartom röviden utalni a gyárimányok nagy tömegére, melyet minden évben behozunk és elfogyasztunk.

De másrészt az ipari szempontokon kívül vannak mások, amelyek épp oly fontosak, gyakran fontosabbak. Így mi is kényszerítve voltunk számolni mezőgazdasági terményeink értékesítésével, de főképp a politikai helyzettel, amelyben Magyarország volt és van. Hiába törekednénk védvámokkal ipart teremteni, ha a mellett állami életünk ki lenne téve folytonos bonyodalmaknak, összeütközéseknek és harcoknak, melyeknek következményét csak sejtetni, de kiszámítani nem lehet.

Talán okosabb, lassabban haladni és biztosabban előkészíteni egy jobb jövőt, mint egy vakmerő ugrással a sötétbe kocsátatni az elért eredményeket.

Ezért én egyelőre belenyugszom a mai helyzetbe és keresem azokat az eszközöket, amelyek a mostani konstelláció alatt az iparfejlesztésre rendelkezésünkre állanak.

Ezek egyike az az iparfejlesztési akció, amely az 1881:44. t.-cikkkel vette kezdetét, az 1891:XIII. t.-cikkben szélesebb alapokat

nyert és a képviselőházban most letárgyalt törvényjavaslatban még jobban ki lett fejte.

Az ipari kedvezmények kiterjesztése új fontos iparágakra, a szövethozatokra és kisipari csoportosulásokra további haladást jelent. A törvényhatóságoknak és községeknek megadott az a jog, hogy helyi ipar létesítése érdekében az új vállalatokat a törvényhatósági és községi adó alól felmenthetik, bizonyos értékkel szintén bír.

A most divó iparpártolási politikánk lényege abban áll, hogy a magyar állam saját területén, saját eszközeivel szabadon rendelkezhetik és ezek felhasználásával mindazt megteheti, ami az iparának fenntartásához és fellendüléséhez szükséges. Ily szempontból tekintve új iparpártolási törvényünket, kétségtelen, hogy tovább mehettünk volna. Mert ha azt más államokban érvényben levő iparpártolási törvényekkel összehasonlítom, megjegyzem oly államokéval, amelyek még azonkívül védvámokat is alkalmaznak, nem érhetem, miért lett összeszorítva az egész állami támogatás oly csekély mértékre, hogy az nagy élesítő erővel nem igen bírhat.

Példaként utalok a román iparfejlesztési törvényre, amelyben nemcsak az állami és községi adómentesség adatik meg, hanem még azonkívül a csak külföldön beszerezhető gépek és géprészek vámmentessége is. A román törvény a belföldi termelés versenyképessége érdekében mentesíti a vámtól oly nyersanyagok behozataltát is, melyek az országban egyáltalán nem, vagy nem megfelelő mennyiségben találhatók és a vámvisszatérítésekben a legmesszebbmenő határig megy.

Ha Románia képes ily pénzügyi áldozatokat magára venni, hogy ipara legyen, miért nem tudnánk mi is? Az ily eljárás nem jönne összeütközésbe a kereskedelmi és vámszövettséggel, mert a szóban levő visszatérítések a saját zsebünkből mennének, amihez senkinek sincs köze.

Látjuk is a különböző eljárásnak különböző hatását. Míg Romániában meglepő nagy arányokat ölt a gazdasági haladás, egészen a határt képező Kárpátokig, addig a szomszédos székely föld elszegényedik, minden évben fajunk egy értékes része kivándorol, hogy idegen földön keresse a kenyerét, amely a mi földünkön meg nem szerezhető. Úgy vagyunk az egész felvidékkel is.

Valamivel több gazdasági érzék pénzügyeink vezetésénél nem lenne Magyarország kárára.

A vasúti fuvardíjak leszállítása is statuáltatik az új törvényben, de abban sem meggyünk odáig, mint a román törvény.

Nem kell csodálkoznunk, hogy ily módon és ily eszközökkel nagyobb és gyorsabb eredményt érnek el szomszédaink, mint mi, azokkal a szerény kedvezményekkel, melyeket az iparunk mi nyújtunk.

Jól tudom, hogy ezzel szemben előállhatnak azzal az érveléssel, hogy tekintettel kell lennünk Ausztriára, — az efféle eljárás megsértése volna a szövetségi viszonyoknak — ily eljárás ellen Ausztria tiltakoznék.

Ha nincs bátorságunk a legjogosabb eljárást követni, mert bonyodalmaiktól felünk, ha visszatart bennünket a másik fél folytonos tiltakozása, akkor nem leszünk képesek azokat a szerény eszközöket sem érdekünkhöz hatásosan felhasználni, melyek felett kétségtelenül rendelkezünk.

A politikában, — az iparpolitikában is — erélyesen kell törekedni a kitűzött cél felé. Tekintsünk már el valahára az előzékenységtől, a nagy cirkumspektusságtól és mutassuk meg egyszer már, hogy Magyarországnak van annyi ereje és kitartása, hogy teljes mértékben és akadálytalanul fogantossítsa mindazt, ami fennállása érdekében szükséges.

Hogy mennyire igazam van, hogy mi mindig csak szerény mértékben érvényesítettük jogainkat és ennél fogva mily kevés eredményt értünk el, utalok történetünk egy időszakára, amidőn hasonló eszközöket vettek igénybe az iparfejlesztésre. 140 év előtt, vagyis 1759-ben kiadtak egy kormányrendeletet, mely szerint oda kell hatni Magyarországon, hogy a lakosság szükségleteit belföldi iparcikkekkel fedezze és a belföldiek szorgalmával készített iparcikkeknek előny adassék a külföldiek felett. Éppen akkor történt, hogy a „Temesvári Compagnie“ részvénytársaság, melynek célja a kereskedelem és ipar fejlesztése volt és melynek tőkájéhez Mária Terézia királynő parancsa folytán az állam is hozzájárult, posztó-, pokróc-, vitorlavászon- és más gyárakat létesített. Ezek támogatására megkapta a társaság a katonai posztó, vászon és ágyneműek szállítását. Az iparfejlesztési tendencia biztosítása végett alkották 1761-ben a XXIV-ik törvény-cikket, mely következőleg szól: „továbbá fenntisztelt ő királyi felsége kegyelmesen rendelte, hogy a magyar katonaság öltözete, Magyarországon és kapcsolt részeiben is készíttessék, csakhogy azon áron és minőségben, mint más tartományban kapható legyen azok által, akiket illet.“ Nagyon hasonlít mostani iparpártolásunk ezen eljárásához. Az ily gyenge eszközökkel teremtett zsege ipar körülbelül harminc év múlva el volt fujva, amidőn sokkal nagyobb erővel és anyagi áldozatokkal, Cseh-Morvaországnak és Ausztriának iparfejlesztése került napirendre. Ezt a Magyarországra nézve méltánytalan eljárást következőleg ítélte meg egy osztrák államférfi, Egger udvari tanácsos, aki 1782. július 22-ikén legfelsőbb helyen benyújtott emlékiratában oly értelemben nyilatkozott, hogy: ideje volna valahára a szövetségben élő két államot meggyőzni azon egyszerű igazságról, hogy nagyságuk és boldogulásuk csak akkor érhető el, ha egymás anyagi fejlődését kölcsönösen támogatják. Magyarországnak anyagi elszegényedése Ausztriának kárát is jelenti. Kívánatosnak jelzi továbbá, hogy Magyarország ipari fejlődésére nagyobb gondot fordítsanak.

Mit látunk ezekből? Azt, hogy a gyenge eszközökkel teremtett ipar a legkisebb politikai fordulathoz tönkre tehető. Ezért követelnünk kell kormányunktól, hogy a közös viszonyból folyó kötelességeink tiszteletben tartása mellett ne tájtsion, hanem a legnagyobb erőfeszítéssel vegyen alkalmazásba mindent, ami ipari törekvéseinket előre viheti.

Meggyőződésem az, hogy az állam által eddig követett iparpártolási politika nem elégséges, de nem is eléggé hatályos.

A pénzbeli támogatásokról sokat beszélni nincs szándékom, mert azok sem alkalmazásra, sem mértékre nézve nagyobb jelentőséggel nem bírnak.

A kis adagokban nyújtott pénzbeli szubvenció vajmi keveset használ és ilyforma szubvencionálásnak csak akkor volna hatása,

ha az állam képes lenne egyszerre egy sok millióra menő összeget iparfejlesztési célokra fordítani.

De mindezek csak alárendelt eszközök. A legfontosabb dolog, hogy az iparnak mindig nagyobb arányban munka adassék. Másutt azt látjuk, hogy új fogyasztási terek meghódítása végett messze földre mennek a népek és békés eszközökkel vagy háboru útján létesítik a forgalmi összeköttetést.

Sajnos, mi idehaza csak azzal küzdünk és azt sem vagyunk képesek elérni, hogy iparunknak a belfogyasztás biztosítva legyen.

A fogyasztás összességé az állami szükségletből, a helyi hatóságok és közintézetekből és a magánosokéiból áll.

Eddigél a legnagyobb eredményeket a magyar iparcikkek használata tekintetében az állami szükségletek beszerzésénél értük el. A 80-as években karolták fel azt az eszmét, hogy a kormánynak kötelessége ügyelni arra, hogy az egyes kormányzati ágaknál szükséges ipari termékek belföldi eredetűek legyenek. Az eddig elért eredményekkel meg lehetünk elégedve. Az adatok csak a magyar államvasutak és hajózási vállalatokra vonatkozólag állanak rendelkezésünkre, amelyekből kitűnik, hogy több mint 50 milliónyi értékű cikk beszerzésénél Magyarország saját termelésével 1898-ban 90°/10°-kal szerepelt. A többi állami igazgatási ágakra vonatkozólag, sajnos, nem állítják össze évente e fontos adatokat.

Ugy tudom, hogy az állam még tetemes értékű külföldi származású cikket szerez be. Ennek oka talán az, hogy egyes esetekben a belföldön termelt cikk drágább, mint a külföldi, és a belföldi versenyző nem képes a külföldivel egy áron szállítani. Ily esetekben a kormány anyagi felelőssége tudatában mellőzi a magyar termelést, vagy kényszeríti a magyar iparost oly ár mellett a szállítást elvállalni, amely mellett nem boldogulhat.

Másutt egészen másképp fogják fel az állami szükséglet szerepét az iparfejlesztésnél. Például megint keleti szomszédunkat, Romániát hozom fel, ahol ki van mondva, hogy 10 százalékig drágább lehet a belföldön termelt cikk, mint a külföldi. Ausztriában, ahol mindig hangoztatják, hogy nálunk a közszükségletek beszerzésénél az osztrák versenyt nem veszik tekintetbe és ebből ke-

reskedelmi szövetségünk megsértését dedukálják, ki van mondva a „Grundzüge für die Art der Vergabung, der Lieferungen und Arbeiten“ című hivatalos utasításban, hogy: a munkák és szállítások egyáltalán az osztrák iparnak tartandók fenn és csak az esetre adhatók oda külföldi versenyzőknek, ha a belföldiek aránytalanul magasabb árakat követelnek.

Ezt az eljárást nagyon helyeslem, mert az a néhány százezer forintra menő többlet, mely ily módon a belföldi iparnak jut, termékenyítőleg hat újabb kezdeményezésekre.

Szinte hallom már azt a megjegyzést, hogy minálunk mindennél az államtól követelünk áldozatokat. Erre az a válaszom, hogy ez nemcsak nálunk van így. De másrészt, ha tekintetbe vesszük, hogy milyen nagy mérvben szívja fel az államháztartás a nép jövedelmét, amire nézve felemlítendőnek tartom, hogy Magyarország népe 2 milliárd forintra tehető évi jövedelmének több mint $\frac{1}{3}$ része állami, községi és más közterhek fizetésére megy, és ha továbbá meggondoljuk, hogy az állami mindenhatóság a jelen nemzedék elfogását mennyire eltölti, amíg ily viszonyok uralkodnak, nagyon megokoltnak és természetesen tartok az állam iránt támasztott minden igényt.

A munkák odaitélésére nézve van egy érdemleges megjegyzésem.

Az állam oly célból ad ki munkákat, hogy a belföldi ipar erősödjék. De ez nem jelenti azt, hogy oly ipari vállalatok istápoltságának, amelyek csak állami szállításokra pályáznak és a kereskedelembe forgalomba hozandó gyártmányokat nem állítanak elő. Nézetem szerint főképp azok a gyárak részesítendők az állami szállítások előnyeiben, amelyek a kereskedelmi cikkek termelésének nagy terhét és kockázatát is magukra veszik. Szükséges továbbá, hogy a szállítások odaadásánál a gyárak nagysága és berendezése szintén tekintetbe véve legyenek.

Tág tér nyílik az ipari cikkek elhelyezésére a helyi hatóságok és közintézetek ellátásánál. Nem hunyok szemem azon nehézségek előtt, melyek e tekintetben fennállanak. Egy-egy községi kis szükséglete ruhában, berendezési tárgyokban stb. nem teszi érdemessé, hogy az iparos az ily munkáknak maga járjon utána, az tetemes költ-

ségekre is kerül. De a legtöbb esetben nem is lehetséges, hogy azokról tudomást szerezzen. Nem volna-e lehetséges ezt a helyi hatóságok között szétszórult és összességében mégis évenként körülbelül kétszáz millió forintra rugó ipari szükségletet összefoglalni és annak beszerzését úgy szervezni, hogy azok a cikkek, amelyeket a helyi iparosok elő nem állíthatnak és inkább gyári produktumok, egyszerre az ország főpontjain megfelelőleg összeállított orgánmok által biztosítani? Ezen egyes bizottságoknak volna továbbá feladatuk, az állami ipari felügyelőknél kívül a cikkek átvételénél ellenőrizni azok belföldi eredetét. Az ily eljárásnak biztos következménye nemcsak az volna, hogy a szóban lévő nagy beszerzések a belföldi ipar részére lennének biztosítva, hanem az is, hogy a törvényhatóságok és községek olcsóbban, jobb minőségű cikkekhez jutnának, mint ma.

A legnehezebb feladat a belfogyasztás biztosításánál a nagy közönség bevonása.

Amidőn az iparpártolás ezt a módját tárgyalom és ajánlom, tudom, hogy kihívom a sovíniztaság vádját. De ez egyáltalán nem bánt engem. Azt is kérdezhetik: miként lehet követelni azt, hogy izlésemet, de sokszor zsebetem is hazafiságotnak alárendeljem és egyes esetekben talán kevésbé finom kivitelű cikkekkel megelégedjem. Ily kicsinyes szempontok uralma alatt nagy dolgokat nem lehet kivinni. És az a nép, amely nem szánhatja el magát arra, hogy rövid ideig, amíg t. i. saját ipara a kellő magaslatra emelkedik, igényeit mérsékelje, az egyáltalán nem aspiráljon nagy nemzeti feladatok megoldására.

Hogy másutt tudják is ezt, arra nézve csak egy markáns példát hozok fel: Németországnak nagy és hatalmas ipara van. És ott még ma is szükségesnek tartják buzdítani a közönséget, hogy német gyártmányok vásárlása által mozgítsa elő az ipari tevékenységet. Például a *Kölnische Zeitung*nak ez évi augusztus 16-iki száma, *Made in Germany* című cikkében a következők foglaltatik: „Éppen a bő pénzü vagyonos német közönség egy része az, mely lenézi a belföldi ipari termékeket és kívánatos, hogy a német közönség hozzájáruljon a német iparnak támogatásához. Az ugynevezett jó társaság még mindig azt tartja, hogy a francia és angol cikk sok-

REGÉNY.

Öreg asszony nem vén asszony.

(2) — REGÉNY. —

Irta: GEROLAMO ROVETTA.

A gróf duzzogva nyújtotta oda a kezét, melyet Eliza megszorított: aztán erővel leültette az ifjút egy alacsony székre, mely közvetlenül a grófné mellett állt.

— Ugyan, legyen okos és vigasztalódjék!

— O! — a mi engem —

— Del Manticonak írtam, hogy ne jöjjön, mert minden nap várom a leányomat. Meg van most elégedve?

Ariberti ezt nem akarta ugyan bevallani, de ugyanesak észre lehetett rajta venni.

A grófné azonban nem volt egészen pontos az eladásában. Ő volt az, aki kérte az örnagyot, hogy látogassa meg és erre aztán az örnagy egy meglehetősen hívős levélben válaszolt, hogy ez lehetetlen és hogy egészen ösztintek legyünk, ez a levél meglehetősen bosszantotta Navaredó grófnét.

Es Prandino, ki most, hogy a nagy teher leesett szívére, egész élénkségét visszanyerte, olyan közel húzódt a grófnéhez, hogy térdei csaknem érintették annak ruháit.

— Hát — ha ezt írta neki — ez azt akarja jelenteni, hogy mégis csak szeret egy ic-picikét?

— Igazán? De hátha semmit sem jelen?

— Kérem, könyörgöm grófné, mondja azt, hogy csak azért írta neki, hogy ne jöjjön, mert örömet akart ezzel nekem szerezni.

— Igen — mert őnt barátomnak tekintem és nem akarom rosszkívűnek, haragosnak látni! A szegény asszony igazán szánandó volt;

mert Ariberti így izgatottan, gyönyörű fiu volt, szinte leányos, friss, rózsás arcával, sűrű fekete göndör hajával. Aztán néha olyan mozdulatok voltak, mint valami elkényeztetett gyermeknek és a grófné előtt, aki szeretett kissé anyáskodni Eriprandi fölött, e tulajdonságok nagyon kedvesek voltak.

— Az istenre kérem, legyen jó, ne hagyjon így szenvedni! Tudom, látom és érzem, hogy jóindulattal van hozzám, hát ne legyen olyan kegyetlen, ugyan mondja már ki, hogy szeret! Ugy-e, ugy-e szeret?

Eliza az ölébe ejtette a munkát, kissé előre hajolt, aztán részvételteljesen nézett az ifjura. A szájalom csak úgy sugárzott az arcáról.

— Maga nagy gyermek!

— Szeret-e?

— Nem!

Erre a grófné hirtelen elhallgatott; hogy miért, azt inkább pathológiailag lehetne megmagyarázni, mint pszichikailag. A gyöngéd kifejezés eltűnt a szemeiből; elkomolyodott, sőt haragosnak látszott, felemelkedett és nekitámaszkodott az üvegajtónak, mely a kertbe vezetett.

Prandino mérgesen ráncigálta a kabátját — ugyanazt, melyet később Ursolna asszony javított össze a velencei utazáshoz — és idegesen izgett-mozgott a széken.

Egy darabig így maradtak. A grófné elmerülve, mozdulatlanul figyelte a szakadó esőt, a gróf idegesen és izgatottan, dühében ide-oda himbálva magát.

Kissé később, ámbár Ariberti alig tudta már megállani, mégis Eliza volt, aki előbb megszólalt.

— Gróf, grófi! Jöjjön csak, nézze csak, milyen csodaszép!

Künn még mindig esett, de a csöppek már kisebbek; az ég tisztulni kezdett és a virágokon, fákon, fűhalmokon és a kert fehér kavicsán a vizesöppek, a széles sávban rájuk eső naptényben, úgy csillogtak, mint a drágakövek, míg a távolban szivárvány tarkította az egyhangú szür-

keséget, melyet most egy széles kék csik szegelezett.

— Gróf! Jöjjön csak ide!

Prandino felállt, de e sok természeti szépséggel szemben egészen érzéketlen maradt.

— Miért hív most megint grófnak?

— Oh! Hát nem így szólítottam mindig?

— Nem mindig — és azt ön nagyon jól tudja.

— Akkor hát bocsánatot kérek, hogy olyan bátor voltam, bár nem vettem észre! Jöjjön! Jöjjön velem, le fogunk menni a lugasba!

Az az édes illat, mely az eső után a gyepről és a virággyakból szétárad, Eliza grófnében, ki most teli tödövel szivta magába a friss, balszamos levegőt, olyan jó kedvet, könnyedséget és megelégedést keltettek, mintha a csuf őszi nap csodaszép májusi nappá változott volna át.

A fiatal leány szerepét próbálta játszani; feltűzte a ruháját és keresztül akart futni a kertben, esernyő nélkül, hajadon fövel és kacagva szólott a grófnak, hogy kövesse.

— Jöjjön, gróf! Hát siessen!

— Mondja másképpen!

— Hát jó, jöjjön már, maga nagy gyerek!

Eliza grófné ezalatt, a feleletet sem várva be, a lugas felé futott, csukott szemekkel, kacagva és kiabálva, lerázva magáról az esőt.

Amikor a lugashoz ért, csak a cipői voltak nedvesek, nem mintha futott, hanem mintha repült volna ideig. Prandino, aki utászaladt, egészen sáros volt — de a futástól magához sem térve, már újra kezdte kérdezni, „hogy szereti-e“, azzal a hévvel és erőszakossággal, mely az asszonyoknak mindig tetszik és a férfiaknak sohasem árt.

— Mondja meg, hogy szeret-e egy kicsit, hiszen pusztán az, hogy megmondja, nem kerül önnek semmibe sem.

— Nem, nem! Jobb az, ha nem esküszünk! Na mondja, nem bajos idebenn minden?

(Folytatása következik.)

kal értékesebb és jobb. A mi német gyártmányaink is olyanok lesznek idővel, ha megrendelések folytán módot nyújtunk gyártásuk finomítására és javítására.

Ha a magas fokon álló, világszerte elismert német ipar érdekében így beszélnek és a németek ily szellemben cselekednek, mennyivel inkább szükséges, hogy mi is magunkévá tegyük ezeket az eszméket és a gyakorlatban érvényesítsük. A legerősebb támasza az iparnak a belfogyasztás. Ha a belfogyasztásban iparunk erősebb támaszt fog nyerni, mint eddig, akkor az gyorsan fog fejlődni és — védvámok hiányában iparunk védője a *nemzeti akarát* lesz.

BELFÖLD.

Szell Kálmán miniszterelnöknek a holnapra, szombatra, tervezett felszólalása elmarad. A miniszterelnök valószínűleg csak a jövő héten fog az egyes szónokok beszédeire egy nagyobb felszólalás alakjában reflektálni. *Szell* Kálmán miniszterelnök különben holnap, vagy holnapután a delegáció tárgyában rövid tartózkodásra Bécsbe utazik.

Apponyi és választói. A jászberényi „régí szabadalvópárt” tiltakozása nem tudott ártani a mára összehívott jászberényi népgyűlésnek. Vagy ötszáz választó gyűlt össze *Apponyi* régi híveinek felszólítására a Lelch-szálló nagytermében és ezuttal is dokumentálta ragaszkodását és szeretetét fényes tehetségű képviselője iránt. A gyűlés elnöke *Koncz* Menyhért prépost-plébánost választották meg. *Pethes* Pál, *Dorjner* Antal és *Weisz* István felszólalása után a népgyűlés *Apponyi* Albert felolvasott nyílt levelét tudomásul vette, a kvóta-kérdésben kifejtett elhatározását helyeselte s rendíthetetlen bizalmát fejezte ki képviselője iránt. A népgyűlés határozatáról táviratilag értesítették *Apponyit*. A „régí szabadalvópárt” a népgyűléstől távol tartotta magát.

Törvényjavaslat a gazdatisztekről. A *gazdatisztek jogviszonyának* szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetnek tárgyalását ma fejezték be a földművelésügyi miniszterteremben. *Darányi* földművelésügyi miniszter a törvényjavaslat-tervezet tárgyalására legközelebb az érdekelte birtokosok és gazdatisztek bevonásával értekezletet fog tartani.

Herczeg Ferenc nyílt levele.

Budapest, december 8.

A verseci választókerület országgyűlési képviselője, *Herczeg* Ferenc ur választóival is tudatta a szabadalvó pártból való kilépését. A nyílt levél, amelyet választóitól intéz, némileg módosítja a báró Podmaniczky Frigyeshez intézett levelének adatait. Ebben az utóbbi iratban — mi legalább így éreztük — bizonyos kicsinyléssel nyilatkozott a képviselő ur azokról a politikai változásokról, amelyek ez év eleje óta végbe mentek. A verseciekhez intézett levél el-
 lenben feltűnő sulyt vet éppen e változásoknak magasztalására: dicséri ugyanis *Szell* Kálmán államterfui tulajdonságait s melegen üdvözi a fuziot. Ezzel a korrekcióval mindjárt elfogadhatóbbá lett *Herczeg* Ferenc képviselő ur állásfoglalása. Kritika most már csak annyiban tér a levél fogalmazásához, hogy a szerző nem a maga képviselői kötelességeiről értekezik benne, hanem a saját elhatározásából kifolyólag a *képviselő* kötelességeiről általában. Ez az árnyalat aztán azt a talán nem is szándékolt szándékot adja a dolognak, hogy *Herczeg* Ferenc ur nem csunán a maga elhatározását akarja motiválni, hanem a *másolót* megvédeni. Lehet különben, hogy ez a rejtett célzat sem lappang levelemben; de ez esetben csak sajnálnunk lehet, hogy nem törekedett világosabb szövegezésre az a férfi, akit ország-világ a magyar prózának egyik mesterül tisztel.

Herczeg Ferenc nyílt levele így szól:

Versec város polgárságához.

Tisztelt polgártársaim! A képviselőválasztások alkalmával, mikor oly szerencsés voltam, hogy kifejtettem önök előtt a politikai nézeteimet, barátaim közül többen nyilvánosan felszólítottak, hogy kővonalazzam az álláspontot, melyet a kvóta-emelés kérdésében elfoglaltok. Az életem érdeklődésnek, mely akkoriban Versecben ezen

kérdés iránt nyilatkozott, több oka is volt. Oka volt először a verseci polgárság egészséges és reális gondolkodása, melynél fogva mindenkor kiváló érzéket tanúsított közgazdasági kérdések iránt. De volt ennek az érdeklődésnek még egy különös oka is. Politikai ellenfeleim ugyanis azt híresztelték irásban és szóval, hogy a szabadalvó párt központi intézősége azért pártolja az én jelöltségemet és a hozzám hasonló fiatalabb elemek jelöltségét, hogy egy engedelmis többséget biztosítsen magának, mely annak idején ellenkezés nélkül teljesíteni fogja a kormánynak a kvóta-emelésre vonatkozó kívánásait.

Válaszul ezen gyanúsításokra kifejtettem önök előtt államgazdasági nézeteimet, fejtegetéseimet pedig ilyen szavakkal végeztem: „*Ellene fogok szegülni minden kísérletnek, mely Magyarországot közbiztonsági kvótájának emelésére irányul.*”

Önök, tisztelt polgártársaim, tudomást vettek e kijelentésemről, mely egy kétoldalú szerződést létesített közöttünk. En arra köteleztem magamat, hogy ellene fogok szavazni a kvóta-emelésnek, önökre pedig az a kötelesség hárult, hogy erkölcsileg támogassanak kötelességeim teljesítése közben.

Hogy önök, tisztelt polgártársaim, komolyan vették ezt a szerződést, arról meggyőződtem Versec város törvényhatóságának 1897. évi március 20-ikán tartott közgyűlése, amelynek jegyzőkönyvét hivatalból megküldték nekem. Abban a jegyzőkönyvben megbiztak, hogy nyújtsam be a képviselőháznak a kvóta-emelés ellen irányított kérvényüket, egyszersmind ünnepélyes formában emlékeztettek ígéretemre, hogy a kvóta-emelést ellenezni fogom.

Az elmúlt napok eseményei meggyőzheték önöket arról, hogy eleget akarok tenni kötelességemnek. A kvóta-törvényjavaslat a képviselőház asztalán fekszik. Ez a törvényjavaslat Magyarország kvóta-törvényének föllemlését kívánja a képviselőháztól. Megemlékezésről adott szavamból, értesítem a szabadalvó párt elnökségét, hogy a javaslat ellen fogok szavazni. Hogy ezt megtehessem, bejelentettem a pártból való kilépésemet.

Nem tagadom, hogy ez a lépés a mostani viszonyok között *erkölcst* áldozat volt a részemről. Hosszu és súlyos küzdelmek után bekövetkezett a parlamenti béke. A kormány vezetése oly férfi kezében van, ainek hazafiságát és bölcsességét politikai ellenfelei is elismerik. A volt nemzeti párt beolvadásával a szabadalvó párt nagytehetéssé és nagyra hivatott harcosokkal gyarapodott. Önök visszaemlékezhetnek rá, tisztelt uraim, hogy éppen én voltam az, aki három esztendővel ezelőtt, az elkeseredett politikai ellentét idején, megemlékezvén akkori politikai ellenfeleinkről, névszerint gróf *Apponyi* Albertől és *Horánszky* Nándorról, kivánatosnak mondtam, hogy *fényes tehetségükkel* a nemzeti szervezkedés nagy munkáját szolgálták.

Amit három évvel ezelőtt óhajtottunk, az időközben tényre lett. A bekövetkezett fuzió megváltoztatta a politikai helyzetet, de nem változtatta meg az ország gazdasági helyzetét. A kvóta-kérdés pedig három évvel ezelőtt első sorban gazdasági kérdés volt, ma is gazdasági kérdés. Önök, tisztelt polgártársaim, ilyen szempontból nélték meg, midőn szabadalvó képviselői választották, de megígérték vele, hogy szabadalvó kormányának sem fogja megszavazni a kvóta-emelést.

Hogy beválthassam az ígéretomat, meg kellett hoznom azt a reám néző *ajdalmos áldozatot*, hogy kilépjek a pártkörből. Tettem ezt szabadalvó meggyőződésom épségben tartásával, fenntartva magamnak a jogot, hogy a kormányt, amely iránt bizalommal viseltetem, minden egyéb kérdésben támogassam. A kilépést azonban a *politikai ítem* parancsolta, mert a párban való *beunmeradásom* oly lealzó lappangás számba ment volna, amelyre nem vállalkozhatott az önök képviselője.

Tisztelt polgártársaim! Bármilyen rejtett célt az akartak is némelyek az elhatározásomnak tulajdonítani, önök nem fogják magukat tévútra vezetni. Az okok, melyek erre a lépésre készítettek, föltötte allanak mindenféle politikai szükségnek és páriszempontnak, mert az az *emberi moral* törvénye. A kérdés ez: Kötelessége-e a képviselőnek, hogy bevassa a szavát, melyet jelölkorában lekötött a választóinak? Igen, vagy

nem? Ha van ember, aki erre nem-mel mer válaszolni, az törjön pálcát fölöttem.

A képviselő politikai cselekedeteiről csak kétféle fórumnak tartozik felelősséggel: tulajdon lelkiismeretének és választóinak. A lelkiismeretemmel tisztában vagyok. Biztos vagyok benne, hogy önök is, akikben oly erősen ki van fejlődve a polgári önérték és a kötelességtudás erénye, helyeslik azt, amit tettem.

Hozafias üdvözléssel:

Herczeg Ferenc,
Versec országgy. képviselője.

HIREK.

Budapest, december 8.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** November 30-án új előfize és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— **Személyi hírek.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg ma délután meglátogatta a bécsi Künstlerhaus karácsonyi kiállítását: — *Krieghammer* báró közös hadügyminiszter ma este Marburgból Bécsbe érkezett. — *Radolin* herceg pétérvári német nagykövét feleségével Bécsbe érkezett. — *Gurko* tábornagyot egy pétérvári távirat szerint a 14. vadászszred főnökévé nevezték ki.

— **Királyunk Párisban.** *Bécsből* táviratozzák: A francia kormány itteni mértékadó körökben puhatóldozott, hogy megfeleljen-e *Ferenc József* király a párisi kiállításra szóló meghívásnak. Azt a választ kapta, hogy a jelen pillanatban e fölött még nem lehet határozatot hozni. Hiteles forrásból erőd értesülés szerint a király a hármasszövetség hatalmaira való tekintettel nem fogja meglátogatni a kiállítást.

— **Az angol királynő Berlinben.** Mint nőt, különösen mint nyolcvan éves öregasszonyt nem érinthetik tulságosan a politikai udvariasság szabályai Anglia királynőjét. És mégis, legalább így bíreszteli egy angol újság, az agg királynő a kora tavasszal viszonzni fogja unokájának, a német császárnak látogatását. Természetesen azt mondják, hogy ezt a látogatást a rokoni kötelék bensősége nozta létre, de akik ismerik az angol királynének népeiről való odaadó gondoskodását, politikai okokra vezetik azt vissza, hogy az öreg királynő a berlini utra elhatározta magát. Az angol királynő kétszer volt Berlinben, először 1858-ban, amikor menyecske leányát meglátogatta és másodsor, mikor beteg vejének, *Frigyes* császárnak ágyához sietett Charlottenburgba. *Viktória* királynő ezutal Potsdamban fog lakni s vele együtt nagyszámú kísérete is, amelyben az uralkodó család is több taggal fog szerepelni.

— **A jótékony püspök.** A pécsi egyházmegye püspöke *Hetyey* Samuel u abb jelét adta nemesen érző szívének. A derek főpap 1400 forintot küldött a város polgármesterének, hogy karácsonyra ossza szét a pécsi jótékony egyesületek és szerények közt. Az adományból 500 forintot a népkonyhanak, 200—200 forintot a jótékony nöegyületnek és a *Szent-Vince* együletnek, és a városi székesegyháznak, 100—100 forintot a két fiarvahnak és a zsidó nöegyületnek juttatnak, 100 forintot pedig a kórházból elbocsátott lábadozó betegek kapnak.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter *Budapest* 16 város kivételével valamennyi magyarországi törvényhatóságához a következő rendeletet intézte:

Tekintettel arra, hogy *karácsony estéje* ez évben vasárnapra, az *ujév napja* pedig hétfőre esik, és a nagyközönség az ezen ünnepek alkalmából szokásos bevasaralásokat rendszerint az említett ünnepek megelőző napon szokta teljesíteni, — a beülyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök és a földmívelési m. kir. miniszter urakkal egyetértőleg, kivételesen megengedem, hogy a foyó év december 24-ére és 31-ére eső vasárnapokon az 1891. XIII. törvény-cikk 3. §-a alapján 1892. március 5-én 14.837. szám alatt kiadott rendelet II. 1. 2. 3. 4. és 5. pontjai alatt említett ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adas-vevés egész napon át vegeztessék.

Ezzől a törvényhatóságok azzal a felhívással értesítem, hogy fenti intézkedésem tartalmáról értesítse a hatósága alá tartozó rendészeti és iparhatóságokat.

Hegedüs s. k.

— **Magyarország Párisban.** A párisi világi kiállítás magyar bizottsága hétfőn e hó 11-ikén délután 5 órakor a kereskedelmi minisztérium üléstermében *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter el-

„VASÚT”

Ausztria-Magyarország legerősebb szakkapjának mai száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Felelős szerkesztő és lapfőnöke **Keleti Lajos** m. á. v. igazgatósági hivatalnok. — Előfizetési ár negyedévre 2 ft. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 84.

nöklése alatt teljes ülést tart. Az ülésen Lukács Béla, a világiállás kormánybiztosa fogja előadni jelentését.

— **Eujanovics Sándor ünneplése.** Abból az alkalomból, hogy Bujanovics Sándort a királyi udvari tanácsosnak nevezte ki, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdaságvetéség tagjai vasárnap, déli 1 órakor a Royal-szállóban bankettet rendeznek, melyhez már is igen számosan jelentették be részvételüket.

— **A szláv kura.** A jövő esztendő májusában — mint már megirtuk — orvoskongresszus lesz Országos szinten, amelyre csak szláv orvosokat hívnak meg. A kongresszus nyelve is tisztán szláv lesz.

Egy kitűnő uriember, aki a jövőbe lát, ilyenformának képzelet el a kongresszus lefolyását:

A nagygyűlés elnöke: prof. dr. Panszlavov, jelenlévők: 112 -ies, 78 -ov és off, 49 -ök, 17 -ác, 119 -szky és -cky stb.

Az elnök. Bratyi moi! Örömmel diagnosztizálom, mily szép szímmal jelentek meg. Üdvözölöm önöket. Szent Eszklapoff és Hippokratovics nevében a kongresszust megnyitottam nyilvánítom. Bratyi moi dusi bratyi! A tárgy igen fontos, fontosabb, mint hogy eddig az antituberkulotikus szörnyűt nem találták fel. Igen, mert fontosabb ennél, hogy a jelenlévő kolléga urak egy igen nagy része olyan országokban praktizál, amelyekben a szláv nyelv, horribile dictu, nem kötelező, amilyen például Németország, Magyarország. Ajánlom tehát, hogy minden vita nélkül fogadják el a következő indítványaimat:

1. A vényeket ezentúl is latinul ugyan, de *civil* betűkkel írjuk. 2. A páciént csak olyan gyógyszerészhez engedjük, aki záros határidőn belül megtanul egy szláv nyelvet. 3. A beteg kérdéseire csak szláv nyelven felelünk s a további kezelést valamely szláv nyelv ismerésével tesztjük függővé. 4. Szülési esetekben csak abban az esetben működünk, ha az anya megesküszik, hogy születendő gyermekét szláv iskolában fogja neveltetni. 5. Boncolásoknál, mint-hogy a holttesttől már nehéz megkivánni, hogy szlávul beszéljen, csak egy *Goszpóli pomituj*, avagy legalább is az *Igye csaski furmanokna* éneklése után kezdünk bele a skalpírozásba. 6. A kísérleti nyulakra és békákra a villamos-áramot olyan ritmikus megszokásokkal eresztjük, hogy *mazurek*- vagy *kóló*-szerűen rángatózzanak.

Elfogadják az indítványaimat?

Minidnyojan: Igen! *Zsivio!* *Zdravo!* *Nyeh* *zsije!*

Elnök: A kongresszust bezárom.

— **Mechwart András ünneplése.** A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete ma délelőtti testületileg tisztelt *Mechwart* András vezérigazgató lakásán és átnyújtotta neki a díszoklevelet arról, hogy az egyesület tiszteltbeli elnökevé választotta. Az egyesület elnöke, *Förster* Nándor miniszteri tanácsos szép szavakban méltatta az ünnepet érdemeit, mire az meghatóan mondott köszönetet a megiszteltetésért.

— **Klotild főhercegnasszony Karácsonyi ajándékai.** *Cirkvenicából* írja tudósítónk: A cirkvenicei *László gyermekotthonban*, amelyet Klotild főhercegnasszony László főherceg emlékére alapított, az idén is nagy fényűvel ünnepelik meg karácsony estéjét. A fenséges védasszony ugyanis a menhely ápolójának szánta mindazokat a szebbnél-szebb és drága játéktárgyakat, melyekkel a gyermekszobákból kinőtt *Klotild* és *Erzsébet* főhercegnő jászadoztak. Már folyik a csomagolás az aicsuti udvarban és ma-holnap megérkeznek a várva-várt ládák a kék Adria legregényesebb partján épült kastélyba, amely árva beteg gyermekeknek ad otthont és gyógyulást. A főhercegnasszony ajándékai között képes- és iskolai könyvek, író-, rajzoló-eszközök is vannak, mivel a fenséges asszony határozottan kívánja, hogy a gyermekek oktatásban is részesüljenek. A drága holmikak egy három méter magas karácsonyfára fogják rakni, amelyet József főherceg maga szemelt ki fümei parkjának kis fényg-erdejéből. Hogy mennyire érdekli Klotild főhercegnasszony a gyermekemhely iránt, mutatja az, hogy fümei tartózkodása alatt betenként ellátogat Cirkvenicába József főherceggel s a két fiatal főhercegnő kíséretében. Megtekinti a helyiségeket, kikérdez mindent a legapróbb részletekig. Névszerint ismeri a kis gyermekeket és örömmel elbeszélget velük.

— **Mulatság.** A miskolci izraelita nőegylet január 9-én a Korona-szálló termeiben jótékony célu tanmulatságot rendez.

— **Munkanélküli munkások levele a miniszterhez.** A munkanélküli munkások gyűlése a multkor elhatározta, hogy a legközvetlenebb gyűlésre meghívják a kereskedelmi és belügyminisztereket és a polgármestert is, hogy személyesen győződjenek meg a munkások nyomoráról s meghallgassák azok kívánságait. A gyűlés elnöksége ma a következő tartalom levelet küldötte *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszterhez:

Nagyméltóságú Hegedűs Sándor ipar- és kereskedelmi miniszter urnak!

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Mint az 1898. november 28-án a Kúffner-féle vendéglóban (VIII. Vig-utca 18.) megtartott munkanélküli gyűlés elnöke, annak megbízásából felkérem Nagyméltóságodat, hogy e hó 12-én délután 1/4 órakor a fentjelzett helyiségben újabb megtartandó munkanélküli gyűlésen megjelenjen méltóságod. A gyűlés azért határozta el nagyméltóságod meghívását, mert mint az ország ipar- és kereskedelemügyi miniszterének, saját szemével kell látnia azt a nyomort, amelyet egyesek úzerkedése idézett elő és rögötn erőlyes rendszabályokkal véget kell vetnie a körülbelül 20.000 munkanélküli munkás tarthatatlan helyzetének. Erélyes és helyes intézkedéseket pedig csak akkor tehet nagyméltóságod, ha a munkások kívánságait megismeri.

Hasonló tartalom meghívó leveleket küldöttek *Szöll* Kálmán belügyminiszternek és *Halmos* János polgármesternek is.

— **A kijáratott hölgyek.** A francia közoktatásügyi minisztériumban négy hivatalnok hely üresedett meg. Persze, pályázó volt annyi, hogy csak úgy fölt belé a feje a miniszternek. De ez még nem lett volna baj. A baj az volt, hogy igen sok hölgy is pályázott s a miniszter semmi áron sem volt hajlandó azokra az állásokra nőket kinevezni. Megtörtént azonban az, hogy a folyamodványok megvizsgálásánál kisült a pályázó nők fölyene a férfiak fölyét. Már most milyen címen utasítsák vissza a szegény hölgyeket? A miniszternek mentő ötlete támadt. Levelet íratott az összes pályázó hölgyeknek, amelyben figyelmezteti őket a minisztérium hivatali szabályzatára, amely szerint nem lehet hivatalnok az, aki nem tett eleget a katonai kötelezettségnek...

Ilyen ötletes emberek a francia miniszterek.

Itt említjük meg azt, hogy a párisi feministák 1900-ban nőkongresszust fognak tartani. A kongresszust „A nők jogainak védelmére alakult liga” rendezi. Ezt a ligát pár év előtt alapították a *Fronde* című napilap szerkesztői, akik tudvalegőleg valamennyien a gyengébb nemhez tartoznak. A liga minden hónapban egyszer ülést tart, még pedig a *Fronde* helyiségeiben. A liga tagjai most egy kongresszus rendezésén fáradoznak. A kongresszus a kiállítás alatt ülné össze és a nők követeléseivel foglalkoznék. A *Fronde* a kongresszus költségeire már gyűjtést is indított lapjában.

— **Egy ipartestület jubileuma.** A budapesti IV-X. kerületi vegyes ipartestület alapításának tizedik évfordulóra emlékezve december 10-ikén, vasárnap este hat órakor a testületnek Vannah-körút 4. szám alatti helyiségében jubileumi ünnepélyt rendez. A testületi emlékmű átvételénél *Schanda* V. József ipartestületi elnök, a csoportok leleplezésénél pedig *Novelly* Antal iparhatóság bíztos mond beszédet. Az előjárásági díszülés után este nyolc órakor társas vacsora lesz a fővárosi iparoskör dísztermében. Az ünnepélyen a fővárosi iparosvilág kitünősegei közül számosan vesznek részt.

— **Az üdv hadseregének tábornoka.** A minap felolvasást tartott Párisban az üdv hadseregének tábornoka. Mielőtt a szövekről lépett volna, a *Le Journal* egy munkatársa hirtelenben megintervjuolta. Mint írja, *Both* tábornoknak haja, szakállja, nyakkendője felér, kabátja és bőrdma pedig fekete. A tábornok távirati stílusban, hadbarva beszél vele. Beszélgetésük a következőképpen folyt le:

— Both tábornokhoz van szerencsém?

— Az vagyok.

— Az üdv hadserege...

— Ne is folytassa. Ime legújabb statisztikánk: az üdv hadseregének van 100 szegényháza, 100 háza az eltévedt barányok befogására, 37 elhelyező irodája, 69 műhelye, 72 gyára, 22 földmívelő telepe, vannak ültetvényei, földjei, bányái és bankháza.

— Mik azok a házak, amelyek az eltévedt barányok befogására szolgálnak?

— Ott bünbe esett fiatal nőket javítunk meg. Visszaadjuk nekik lelkük békéjét.

— Sikerül?

— Mindig.

— És a tábornokné mit csinál?

— Nyugalomba vonult. De most bucsuznom kell öntől. A terem telve van, várnak. Ne feledje el, hogy a felolvasás alatt egy gyűjtés is lesz.

Három is volt — jegyzi meg az újságíró.

— **Egyetemi élet.** A joghallgatók tudományos egyesülete ma *Tomesányi* Móró ifjusági másodelnök vezetés alatt érdekes felolvasást tartott. dr. *Vámbery* Kusztem fejtegette a feltételes elítélés intézményét, különös tekintettel a büntetőtörvénykönyv novellájára. Az ifjuság részéről *Langyel* Aurél, *Linsz* Jenő és *Székelly* Aladár szólottak hozzá a kérdéshez. Végül dr. *Balogh* Jenő egyetemi tanár jelölte ki azokat a szempontokat, melyek szerint a kérdést az ifjuságnek tárgyalnia kell.

— **Halálozás.** Dr. Szontagh Miklós temetése tegnap ment végbe öríási részvét mellett Ujtátrafűrdőn. A temetésen a nagyszámú rokonság és barátok kivül számos külföldi jelent meg — koszorúkat helyezve a ravatalra. A gyászszertartást *Zelenka* püspök vezette. Utána *Pap* Samu országgyűlési képviselő bucsuztatta el a halottat az orsz. balneológiai egyesület nevében. A halottat az 1004 méter magasságban épített templom kriptájában helyezték örök nyugalomra. A haláleset alkalmából kondoleáló táviratokat küldtek a gyászoló családnak: *József* főherceg és *Klotild* főhercegnasszony, *József* Agost főherceg, *Augusta* főhercegnő, herceg *Odoschaly* Géza és családja, *Zelenka* püspök, *Szmrccsányi* tábornok, *Gaal* Tibor fümei alkormányzó, gróf *Zichy* Géza stb.

Bodó Edénét, *Bodó* Ede, az *Othlon-kör* vendég-lésnek a feleségét ma délután nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra az új szülő temetőbe. A gyászoló közönség soraiban ott volt az *Othlon* küldöttsége is *Gelbör* Mór gazda vezetés alatt.

Kosztály János gyógyszerész 5-ikén meghalt Ó-Kanizsán 93 éves korában.

— **A szármári gyilkosság.** *Számárról* írja tudósítónk: A tegnap letartóztatott *Lázár* Mór bérőről már kiderítették, hogy milyen összeköttetésben állott *Papp* Elemér gyilkosaival. *Lázár* *Papp* Bélának legutóbb 1200 forint ára gabonát és 400 forint készpénzt adott hitlélbe, noha tudta, hogy *Papp* Béla pazarlása már az egész atyai örökségét is fölemésztette. Azt hiszik különben, hogy *Lázár* írta *Horváth* udvari bírtokoshoz az elferdített irasu leveleket. Az orvosrendőri vizsgálat konstaltálta, hogy *Papp* Elemér halálát az az első golyó okozta, mely balhátsó nyakszirtjén behatolva, a koponyán részt irányban áthatolt s a jobb szemöldök fölyt, a bór alatt fölakadt. A szakértői vélemény pedig ennek alapján kimondotta, hogy ezt a lövést csak az áldozatnak baloldalán, ettől egy lépés távolságon belül haladó ember irányozhatta. Hogy a lövés egy lépés távolságon belülről esett, bizonyítja a nyakszirten tapasztalt hajleperzelés, mely a pisztolynak oly közel tartásából ered, hogy a lövés után a csőből kicsapó láng az áldozat nyakát elérte. Bizonyított tény, hogy *Papp* Elemér a Szent-Mártonba vezető utast baloldalán levő árkon túl eső gyepes ösvényen haladt, mert cipőjének talpa tiszta volt, noha egész lábfejét keatos víz mocskolta be, — már most tekintve a lövés irányát, *Papp* Elemér gyilkosának jobbán ment, tőle jobbra pedig az árok lévén, erről az oldalról nem kísérhetie senki. Elemért pedig óva intették, hogy ügyeljen magára, ezenfelül meg tudomással bírt arról, hogy *Szoldics* gyilkosság gyánjában forgott, megbizhatatlan egyén; hogy tört volna tehát a maga közvetlen közelében, éji magányban, kiánt a mezőn egy ilyen embert. *Papp* Béla a börtönből mindenáron szabadulni szeretne, meg akarta már vesztegetni az öröket is, ez a kísérlete azonban nem sikerült. Érdekes, hogy *Papp* Bélát, a 15. huszárezred tartalékos hadnagyát, mikor mint önkéntes az akkor *Nagy-Váradon* állomásozó huszárezrednél szolgált, az esztelenségig pazar, tékozló költelezőse folytán város-szerie csak *szármári nádobnak* nevezték. Tele marokkal szórta a pénzt, négyes fogatot, több hátsalovat tartott, veréhez néhány katonai botrány legenda is fűződött.

— **Házasság.** *Goszlonyi* és *kroncsi Goszlonyi* Tibor es. és kir. kamarás, tartalékos huszárhadnagy eljegyezte zágoni *Szentkereszty* György báró országgyűlési képviselő és *Korniss* Tima grófné leányát, *Emmát*.

Dr. *Baumgarten* Samu, a fővárosi orvosi kar egyik jeles tagja vasárnap félegy órakor vezeti oltárhoz a dohány-utcai szűdő templomban *Rubin* Malvin kisasszonyt.

Pálffy Dezső temesvári aljárásbíró kedden esküdtöt Szentesgyarmathán *Szánthó* Ilma kisasszonnyal, néhai Szántó főmérnök leányával.

— **Tót munkások.** Egy nagyobb erdélyi fiáulét a Székelyföldön, a *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület* útján, mintegy ötven tót munkást keres, kik közül 8—10 lehetne nős is. A cég tíz évig állandó és tisztességes bérrrel fizet munkát biztosítva, úgy hogy a munkások kellő szorgalommal havonként 20—24 forint keresetű számíthatnának. A munkásokat a cég mindennemű baleset ellen biztosíttatná. Vállal-

Az útlelet áthelyezése miatt

GELLÉRT JÓZSEF

Csak a karácsonyi idényre nyílt meg

dizsműáru-raktára Chinaezüst, bördiszmu, nász- és alkalmi ajándékok

GELLÉRT JÓZSEF. Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 11.

a vevőközönség

kényelmére

ajándékok

közö munkások jelentkezzenek Nyírán, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület közroni iroájánál.

A budai népkönyvha megnyitása. A budai Szent János-kórház mellett a haláltálanok menhelyén december 10-án, vasárnap nyílik meg az új melegedő szoba és levelesztő intézet, amelyben a szegények kivétel nélkül mindennap reggel 7 óráig este 7 óráig ingyen kapnak levest bármely időben.

(x) **Zsebknédk.** kavésterítéket, asztalneműt legelőnyvebben vásárlunk *Samud József* felszabad óta fennálló nagy raktaraban (most) Budapest, IV. Városház-ter 10.

(x) **Mégis csak legjobb a Fiumei oszokó ádá és cacáó.** Kapnató mindenütt.

(x) **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a Fiumei Kávébehozatali Társaságnak hirdetésére.**

A tanárok helyzete.

Budapest, december 8.

Országos gyűlésre jöttek ma össze a fővárosba a középiskolai tanárok az ország minden részéről, hogy anyagi helyzetük javítása érdekében megbeszéljék a szükséges teendőket. A gyűlést amely a középiskolai tanáregylelet helyiségében folyt le. *Beóthy Zsolt* elnök nyitotta meg, üdvözlővén a vidéki tanárok küldötteit. Néhány szóval maga is rámutatott a tanárság nyomasztó anyagi helyzetére, amelynek javítása immár nem tűr halasztást. Azán *Négyessy László* felolvasta a miniszternek átnyújtandó felirat szövegét.

A felirat megdöbbentő színekkel ecseteli a magyar középiskolai tanárság anyagi állapotát és azt mondja róla, hogy valóságban van meniségileg és minőségileg. Kívánságait a tanári kar a következőkben foglalja össze:

1. Az 1893-ik évi törvényhozási megállapodások végrehajtása, azaz az igazgatói és a tanári létszámoknak az illető fizetési osztályok közti megfelelése. Ez intézkedés annál sürgősebben szükséges, mert a többi tisztviselői ágazatokra nézve a pénzügyminiszternek kijelentése szerint az 1893. évi IV. törvénykötlet immár végre van hajtva, úgy, hogy minkei tekintetben már mellőzés ért. Ha pedig a kormány netalan élni kívánna az esedékesség végső határidejével, vagyis 1902-ig kívánna a megfelelést végrehajtani, megis kéri a minisztert, kegyeskedjék az intézkedés bevezetéséről már a mostani költségvetésben gondoskodni annak biztosításául, hogy a végrehajtás nem esztet el.

2. A tanári és igazgatói quinquenniumok felemelése 200 forintra, ami például ötéves okluson belül érezhetőbb költésémmelkedés nélkül végre lenne hajtatható. E tekintetben nemcsak a velünk állami és pénzügyi kapcsolatban álló Ausztria tanuságos példa a áll előtűn, ahol a tanár 1400 forinton kezd, két ízben 200—200, három ízben pedig 300—300 forint tördéves pótlékan részesül, hanem belföldi precedens is vannak, így a mi költésvetésünkkel segélyezett Horvátország eljárása, hol a quinquennium 200 forint, egyes protestáns intézeteknél, névszerint a debreceni és nyenyeli középiskoláknál 200 forintos, a szeptestóvár snake pedig már reg rendszeresített 170 forintos quinquenniuma. Sőt maga az állam lett rá felelőzetel, hogy egyetemi rendes tanáraink quinquenniumát a mellett, hogy törzsfizetésüket is 25 százalékkal emelte, 1893. óta 167 százalékkal emelte. A középiskolai tanárok pótléka nem az egyetemi tanárokkal arányos, de még a fővárosi tanítónőknél is kisebb.

3. A drága piacú városokban működő tanárok helyi pótlékának rendszeresítése. Ezt megokolja az a kétfős szempont hogy egyrészt ne kelljen egyes fel-tűnő drága városokban 1200, 1300, 1400 forintos nyomonozni a rendes tanárnak, mikor már 1873 óta 1500 forintban volt megalapítva a fővárosban működők javadalmi a lakás penzen és quinquenniumon kívül olyan oragásági viszonyok közli, melyeket azóta nemcsak a főváros, hanem nemly mas város is tulszarnyalt és az országban a mainál s yusabb pénzügyi viszonyai közli; s másrészt megokolja az, hogy ne legyen kenvelen a nagyemléltóacu kormány a sorrendkívül előéletés ké vezényelt bizonyos városokban működő tanároka nézve kárpótásul fehé szalmi, s evel a kedvezményt vo takepni feladatától elvonni és ezáltal tanárok és tanárnók közli ideenkedést tamasztalni. Precedens-t alkotott erre nézve már az 1893. évi IV. t.-c. annak c) pontja a birak és ügyészek működési pótlékanak beillesztésével.

E három intézkedésen kívül ma is szükségesnek és helyzetünk teljes megjavításához meoldőseletennek tartjuk 1895. és 1896. emlékirataink többi javaslatát is, így az igazgatói és főigazgatói állás emelést, az igazgatói régi működési pótlékanak visszaállítását és a helyi előlépte és rendszeret, amely már egy évtized óta egy másik, minden-ppen kedvezőbbben előtűn szolgálati ágazatban, ahol pedig az előléptetésnek számos tokon keresztül egyenképp is nagy lehetősége és alkalmi van. De a főtűn értűnt három intézkedés legkevesbé odázható el s annak megteleit minden egyebet előbuvalónak vélük.

A gyűlés élénk helyesléssel hallgatta a felirat-tervezetet s azután meindult a vita. *Széchy István,*

Jónás János, dr. Kaposi Lucian és Gerevich Emil felszólalása után a gyűlés egyhangúlag elfogadta a felirat szövegét és ethatározta hogy azt holnap külddöttse után nyutia át a miniszterelnöknek, a pénzügyi és közoktatásügyi miniszternek. Végül *Raimy Ferenc* reáliskolai igazgató a *Tanítók Házáról* referált, előadva, hogy annak kezvezményeiben tanárok gyermekei is részesülhetnek.

SZÍNHÁZ. ZENE.

**** Nemzeti Színház.** *Rosenkranz és Gildenstein.* *Lapp Mihály* derbába, még mindig tisztességesen meenevetteli a Nemzeti Színház közönségét józili ötleteivel és komikus alakjaival. Az utabb né e szerzők általában nem csúgig élnek a nemzeti színpadon. Klapp a legkább kivételek közé tartozik, mert a *Hamlet*-ben nagyonok nevére keresztelt vigitéka nálunk nemsokára negyedszázados ubileumot ülhet. A mai előadásnak az volt a pikáns érdekessége, hogy két főszerepben a két *Náday* láttuk egymás mellett játszani: az „őreg“ *Náday*, aki még mindig megyozón fiatal, — és az ifjú *Náday* Bóla, akinek a biztos, ügyes játéka becsületére válnek egy őreg színésznek is. *Náday* Ferenc régi bravuroszerepét, *Rosenkranz*ot adta és *Náday* Bóla először léneitől *Ernö* herceg szerepében. A darabban *Rosenkranz*, a szellemes gavallér; nevelője, *Mentora* *Ernö* hercegnék. Azokat, akik ma ezeket a szerepeket játszották, az életben hasonló, de még bensőbb viszony fűzi össze. *Náday* Belának is egy perfekt modoru, elegáns nevelője akadt az apja szeméyé en, aki most örömmel nézi a szárnyai alatt feloldótt magzat vidám röpöködését. *Náday* Bóla egy év óta sokat haladt külső tartásban éppen ugy, mint a könnyed, kellemes társalgás művészetében. Ha megadják neki a kellő tért, biztosra vehető, hogy gyors tempóban megy előre a Nemzeti Színház fiatal tagjai közt, skikre az a föladat vár, hogy idővel pótolak a nyugalomba vonuló jeleseket. (A. E.)

**** Carmen.** *Bizet*nek ez a remekműve ma bérlet-szünetben került színre az Operában és a színház z-ufolász meglett. A csodaszép opera nagy vonzó-erejéről tanuskodott a nézőérnek ez a zsufoltsága, de része volt ebben a fenyés eredményben a kitűnő szereposztásnak is. A torador szerepében *Szávits* Zerkó lépett föl mint vendég és férfias alakjával, erőteljes hangjával derekasan helyt állott, ambar ebben a briliáns szerepben nem volt annyira sikere, mint a multkor *Mészstóban*. A toradorok voltaképpen csak egy jelenete van a második felvonás csapzékében, ahol a torador-dalt elénekli, — de ebben az egy jelenetben izetikus hatást tehet a bariónista, akinek az énekét tizes bravur hatja át, aki szárnyaló erővel és hódító bajjal tudja énekelni *Bizet* dallamos refrainjét. Ezek a fenyés kvalitások a képzett, intelligens vendégművész hangjából és előadásából hiánvoznak. Annál igazabb és jellemzőbb *Carmen* *Abranyiné*, aki remekül alkalmazott maszkiával éppen úgy karakterizálta a csod láos cigányleányt, mint játékanak pájos graciajával és énekek pikáns szépségeivel. *Habaneraja* és *seguedillaja* az első felvonásban, tizes tancsi a *Lilás-Pastia* csapzékében, kártyavető dala a harmadik felvonásban és halállal vezződő dramai játéka a szevillai cirkusz előtt: mély és megkapó hatást gyakoroltak. A közönség, talan annak a seitelmennek, hogy már nem sokáig lathatja ezt a kiváló művésznőt az Opera színpadán, minden alkalmat főnasznált, hogy elhalmozza tapsal, kinyrással. Fenyés sikere volt *Micéla* szerepében *Peeny* Irennek is, aki eragadó virtuozitással énekelte nagy áriát a harmadik felvonásban. A zsulioit nézőtűr ezt a részletet nyűlt jelenetben zajos tapsal honorálta. *Ke tés* a minapi indispozicó után óvatosan énekelte *Don Jos*-t, de a második felvonásban, egis elkekedt és azontul csak suttogott a szegény kis spanyol tizedes. Ugy látszik, *Keréznek* még pihenésre van szüksége.

**** Vigaszínház.** *Feydeau*nak *Osztrigás Mici* című bohózata egytolytában érte meg a *Vigaszínház*ban huszonötödik előadását. A mai jubiláris estén az ere elő szereposztásban játszóak a mulatságos darabot, a mely ezzel az előadással helyet is enged a műsoron a *Vigaszínház* két következő üdonságának, a *Visontlátás* (Az „Arany Kakas” tolytásán) című bohózatnak és a *Tobbsincs királyfi* című latványos tündéregének. *Feydeau* sokat vitatott bohózatától nem lehet elvitatni egyet, hogy a legmulatságosabb francia bohóz közlűl vő (sorey) azt írta róla *parisi* bohó ut tőia ötletéből a *Temp*-ban, hogy a leg-

jobb francia bohózat, amelyet az utóbbi évtizedek alatt írtak) s hogy csakugyan a legmulatságosabb darabok közlűl való, azt a mai huszonötödik előadásnak a közönsége is azzal bizonyította, hogy véges-végig kacagta a darabot. Az előadás a legjobb kedvűek közlűl való volt s *Delli* Emma, *Headus*, *Balassa*, *Tapolczay*, *Góth*, *Nikó* Lina, *Haraszthy* Hermin egytől-egyv emlékkébe voltak. (M.-s.)

**** Népszínház.** A *Kurufurfang* ma esti második előadására újra zsufolász lett meg a *Népszínház* nézőtere. A népszínmű festői jelenetei, a kuruc-nóták és a táncok ismét megtették hatásukat, lelkes hangulatra ragadva a közönséget, amely csaknem szűnetlenül tapsolt a szereplőknek s a tánc- és énekkaroknak. *Blaha* Luiza asszony, *Bády* Gabi, *Gazzi* Mariska, *Csatai* Zsófi, *Krecsányi* Srolta, *Németh*, *Szirmai*, *Vidor*, *Taskó*, *Tollagi* egyaránt kivették részüket a tetszésnyilvánításokból, amelyekből bőven kiutott a szerzőnek, ifj. *Bokor* Józsefnek is, kit az első és második felvonás után többször hívtak a lámpák elé. — Délután, szintén zsufolász ház előtt, a *Baba* került színre, amelyben *Kéry* Klára és *Hegyi* Aranka arattak nagy tetszést. — Holnap, szombaton, és vasárnap szintén a *Kurufurfang* kerül színre, vasárnap délután pedig a *Bibliás asszony* ötvenegyedző.

**** Kamarazene.** A budapesti kamarazene-egylet ma este tartotta harmadik *Hubay-Popper* estjét a *Royal-szálló* díszteremben. A főváros zenekedvelő közönsége tömeges megjelenésével és lelkes tapsalval mutatta, hogy mennyire tud a méltányolni az igazi művészetet. A *Hubay-Popper* kvartettnek megvan az az előkelő sajátossága, ami a külföld legelőly társulatai fölé emeli, hogy két világhírű szólista foglal benne helyet, akik a maguk elismert egyéni művészetüket ma is alárendelték az ensemble-nak. Dvorak-gdur négyesét és Mendelssohn-es-dur négyesét játszotta a négyes társulat, bámulatos finomsággal és ritka egyöntű üszéggel, amelyből azonban mégis kiérzett *Hubay* és *Popper* hatalmas játéka. A két nagy zenealkotás közt *Luetchenstein* Dóra kisasszony énekelte, aki már rég kedvelt ismerőse a hangversenyek látogatóinak. A mai közönség is gyönyörködött a kisasszonynak szép organumában és izetikus tapssal hódolt a művészeti előadásnak is, amelyvel *Br-hms*, *Schaubert*, *Jensen* és *Schumann* dalait interpretálta.

**** Magyar Színház.** *Jones* Sidney operettjének, *A gésáknak*, ma este volt a *Magyar Színház*ban a százötvenedik előadása. A közönség a jubiláris előadáson sokat tapsolt, különösen a színház két oszlopos primadonnáának *L Komaromi* Mariskanak és *Ledovsky* Gizellának. Mindkét primadonna ugy ének, mint játék dolgában a jubiláris előadás magaslatán állott s jól megérdemelte a közönség tapsait.

**** Kopácsy Juliska fellépési díja.** A bécsi *Reichswehr* nyomán azt írtuk, hogy *Kopácsy* Juliska arra a harminc estére, amelyre a bécsi *Carl-Theater*hez szerződött, estenként *nyolcvan forint* fellépési díjat kap. A művészno erre a birre vonatkozólag ma a következő táviratot intézte színházi rovatvezetőnkhez:

A *Reichswehr* hírébe sajtóhíba csuszott be, mert én estenként nem *nyolcvan*, hanem *száznyolcvan*, vagyis a harminc estére összesen *ötvenháromezred forint* fellépési díjat kapok.

Szívesen adunk tért a művészno e helyreizzitásának s a magunk részéről is hajlandók vagyunk a *Reichswehr* bíret vélelen sajtóhíbanak betudni, ha csak nem akart egy kis malicia lenni a bécsi lap részéről — a magyar művészno ellen és *Dircbens* Annie kisasszony érdekében, akinek kedvéért ennek a bécsi újságnak mindig van készletben egy kis maliciaja a magyar szar mészásu primadonnák számára.

**** F. Lukács Juliska,** a Népszínház drámai művésznoje kesztelyre utazott, hol a *Bagdadi hercegnő* és *Madalna* cimszerepeiben fog vendégszerepelni.

**** Miss Mary Halton, mint Molly.** A *Magyar Színház* egy hivatalos kömmünikeje megafolja azt a hírnökét, mintna szó lett volna arról, hogy Miss *Halton* jövő neti vendégjátékai alkalmával *A gésáknak* nem Mimos, hanem Molly szerepét játszza. Csakis jól értesültésűnk érdekében megfegyezzük erre a demontire, hogy Miss *Haltonnak* Molly szerepében való eilepése igenis tervben volt s az angol szubrett csakis azért nem játszza legközelebbi vendégszerepele alkalmával ezt a szerepet, mert nem készült el a betanulásával. Ez az igazság. Miss *Halton* egyébiránt nem husz, hanem csak néhány estén fog ezuttal a *Magyar Színház*on Mimos szerepében fellépni.

Valódi tokaji aszu- és szomorodni boraim
kizárólag Radó és Jársa magyar borninec cégtől Budapest, V., Mérleg-uta 4. és annak főkjában VII., Erzsébet-körút 56. kaphatók. Tisztelettel Lonszky Adolf ó-liszka bortermelő.

**** Az Operaházban holnap, szombaton két opera kerül színre: Beer Miksa I. A Kovácsok sztrájkja** című egy felvonásos operája Vasquez grófné, Várad Margit, Arányi, Beck, Kornai közreműködésével és Goldmark operája *A hadi fogoly*, melyben a főbb szerepeket Diószyné, Semsey M., Kortész, Takács, Várady éneklék.

**** Művészestély.** A budapesti újságírók egyesülete és a hírlapírók nyugdíjintézete javára december hó 11-én, hétfőn este fél 8 órakor Royal-szálló disztermében rendezendő nagy zenekari művészestélyt iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A művészestélyen Alberti Werner operáénekes, *Kubelik* Juan hegedűművész és *Loewe* Irma zongoraművész nő fog közreműködni s azoknál hallani fogja a főváros zenekedvelő közönsége a honvédeknek is, mely *Bach* István kiváló karmester vezetésével *Grigie* jeles zeneszerző egy új darabját fogja bemutatni. Jegyeket a művészestélyre még válthatni Rózsavölgyi zeneműkereskedésében.

**** Lejo II az Operában.** *Lejo* Lili, egy bécsi újság értesítője szerint, legközelebb vendég szerepelt a Magyar Királyi Operában. Budapesti vendég szereplésének befejezése után a művésznek két vidéki színpadnak is vendége lesz, a kolozsvárnak és az aradnak.

**** Hangverseny.** A Pénzüntézet Tisztviselők Országos Egyesülete folyó hó 7-ikén sikerült hangversenyt rendezett egyélti helyiségében. Előbb *Kemény* Rezső hegedűművész mutakozott be a diszes közönségnek, azután *Vársányi* Irén, a Vígyszínház tanja adott elő egy monológot. *Székely* Arabella *Fielitz*: „Schön Gretlein” dalkiklusát énekelte. *Aderné* Goldstern Vilma művészi zongorajátéka után *Góth* Sándor néhány víg karcolatot olvasott fel. A hangversenyt tanc követte.

**** Humperdinck állapota.** *Humperdinck*ről, a *Jancsi és Juliska* szerzőjéről megírult hangversenyt megbeszélte. A hírneves zeneszerző felesége tegnap taviratot intézett egy müncheni újsághoz, amelyben értesíti, hogy *Humperdinck* túl van minden veszedelmén.

**** Marchesi asszony énekel.** *Marchesi* asszony, világhírű párisi ének mesternő, aki annak idejében úres színpadi csillag volt, de évtizedek előtt visszavonult a színpadtól, a napokban ismét a párisi közönség elé lép. *Lamoureux* jövő heti hangversenyén éneklő majd *Beethoven* egyik dalát és *Gluck* *Iphigenia Taurisának* egy részletét. A közelmut legnagyobbb művészi szenzációjának készül ez az esemény Párisban.

**** Hírek az Uránból.** Az Uránia nagyhatású látványossága, mely immár közelédek az ötvenedik előadásához, a *Küzdelen az északi pólusért* legközelebb lekerül a műsoról, hogy *Edu* Illés Aladár új látványosságának, a *Vasnak* adjon helyet. A *Küzdelen az északi pólusért* mellett *György* Aladár kulturképe, *Transvaal* kerül színre újabb felvételekkel illusztrálva, melyeket Angliából kapott az Uránia. A felvételek az angol-boer háború újabb mozzanatait ábrázolják. Vasárnap, mint rendszeren három előadás lesz és pedig: 1/2 óra *Transvaal* és *Magyarország*, 1/2 óra *Transvaal* és *Küzdelen az északi pólusért*.

**** Az Operaház elő-dása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap (szombaton) este a *Hadi fogoly* és a *Kovácsok sztrájkja* című dalművek kerülnek színre. A *Telefon* *Hirmondó* az előadás közvetleni fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után tizenegy óráig felváltva *katonazene* és *cigányzene* lesz hallható a kagylókon.

MŰVESZET.

□ **A Nemzeti Szalon tárlata.** A Nemzeti Szalonnak a Kossuth Lajos-utcai Cziráky-palota első emeletén levő teli tárlata ugy a kiállított képeket, mint ezek kelendőségét tekintve, jóval felülmúlja az előző éveket. Meglehet, hogy a kiállított vázsnak sokaságán és kvalitásán kívül *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter nagyhatású megnyitása is hozzájárult ahhoz, hogy a Szalon termei reggeltől estig zsufolva vannak látogatókkal és ami fő — vásárlókkal. A nagybányaiak kollekciójáról mindenki a legnagyobb elragadtatás hangján szól, míg az első tereben különösen a fiatal *Székely* Ferenc tizennyolc képe köli le érdekelt. *Baditz*, *Rubovics*, *Glatz*, *Major* Jenő, *Mannheimer*, *Mendlik* Oszkár, *Zemplény*, *Forge*, *Déry* Béla, *Büttner* stb, képeit is dicsőró kritikában részesíti a publikum, mit a feltűnően rohamos vásárlás is bizonyít. Alig három nap telt el a megnyitás óta, máris 6800 forint értékben kelt el a kiállított képekből. *Hock* János, a Szalon buzgó alelnöke a nap jó részét a tárlaton tölti, szintugy a kiállító művészek is. Holnap este a művészek vernissage-vacsorát rendeznek a *Drechsler*-féle vendéglőben.

□ **Az Iparművészeti társulat karácsonyi kiállítását** három nap alatti 11.566-an látogatták. A kiállítás tegnap több érdekes tárggyal szaporodott. A párisi kiállítás kormánybiztosága ugyanis több tárgyat küldött a kiállításba, amelyeket a jövő évi párisi világkiállítás számára rendelt meg magyar műiparosoknál. A karácsonyi kiállításban különösen nagyban folyik a vásár és már eddig is számos tárgyat adtak el és több utánrendelés is történt.

Hajza egy művész ellen.

Budapest, december 8.

Névtelen cikkekkel hajszát indítottak egy művész ellen, akik országszerte szeretnek és tisztelnék, mert isten kegyelméből való tehetség, aki genialitásával, merész kezdeményezésével új utakat nyitott meg a magyar építőművészetnek. Talán nem is kell ide külön kiírni, hogy *Lechner* Ödönről van szó, mert az igazi kezdeményező művészetet építészetnek sorában, fájdalom, egyedül ő képviseli. A többi — tisztelet és becsület derék munkásságuknak — a műtörténeli formák kényelmes muzeumából szerkeszti össze műveit. Nem úgy *Lechner*, aki szinte fanatikus az új, magyaros izű formáknak és esztendő őt magaesul küzd azért, hogy építésznünk nemzeties jellegűvé váljék. Folytatja, vagy jobban mondva újra kezdi azt az emberi erőt meghaladó munkát, amely a boldoguit *Feszli* Frigyesnek mindörökké hírnevet biztosított a magyar művésztörténetben. Egy sor alkotása mutatja, mik a céljai, mennyt tudott máris elérni. Mi nem vagyunk feltétlen bémulói az ő műveinek, de feltétlenül bémuljuk genialitását, merész álmait, költői koncepcióit, tüzes fajszeretét. Az Iparművészeti Múzeum palotájáról elmondtuk véleményünket, amely ellenlétes *Lechner*ével, de művészi tehetsége előtt mélyen meghajolunk. A kőbányai templomot sem tartuk hibátlan mesterműnek, de hibái talán még mélyebb tiszteletet gerjesztenek bennünk *Lechner* iránt, mint érnéi. Óriás, tisztán művészi vállalkozásokról van itt szó, amelyekben elbukni sem szégyen, hát még oly mesteri eredményeket érni el, mint *Lechner*! Bárki, tartozzék bármily nemzetiséghez, örömtől érez egy ily művészlelek munkálkodásának látára, amely szakít az elcsépelet formákkal és olesó gunyolódás és túszerűsok közt mérészen, komolyan tovább építi nagy nemzeti palotájának alapjait. Mennivel nagyobb hálával tartozunk neki mi magyarok, akiknek ő új és fajunk lelkét kifejező architektúrát akar adni. Lám a bécsiek féltlenként ünneplik *Wagner* Ottót, a darmstadti udvar pedig tanárnak hívja meg óriás fizetéssel az egészen fiatal *Olbriohot*, csak mert ez a két építőművész végre modern szellemben alkotja meg házaít, palotáit. Pedig egy oly nép teszi ezt, amelynek nem életérdeke, hogy erőerővel szítsa nemzeti művészetét. Ott elég új és nagy utakra vinni a művészetet, s megvan érte a hála, az elismerés. *Lechner* nálunk még szélesebb célokra tör: nemzetivé akarja formálni architektúráját. S mi a jutalma? Rendszeres hajza és üldözés.

Személyesen nincs szerencsénk ehhez a nagy művészhez. De ösmérjük a műveit s ez a fő. Azokban visszatukrózik az ő önálló, költői, merész röp-tekre kész tehetsége. Lehangovala nézzük, mint iparkodik az irigység ezt a nagy művészt féltetőni munkálkodása utjáról. A méltatlanságok egész sorával keserítették el. Szó nélkül túrte. Oly szerény ember, hogy nem akarja ügyét a nyilvánosság elé vinni. Van benne annyi művész-naivság, hogy azt hiszi: majd igazságot oszt neki a közvélemény, amely kész munkáiban gyönyörködhetik. Hallgatott s tovább dolgozott, szerényen, izzó fanatizmussal, tekintetel sem vette a divatos anyagi szempontokra. A hajza azonban nem szünetelt. Megesett, hogy egyik legszebb művét, a kőbányai templomot, nem engedték neki befejezni, ostoba nyarspölgáriás okokból. A templom belső berendezését és kiképzését mas építészre bízták, pedig éppen e belső munkában érvényesíthette volna *Lechner* az ő genialitását a legszabadabban. E botrányos eset alkalmával a *Budapesti Építészeti Szemle* a következőket írta:

Amint *Lechner* meg lehet elégedve szép, harmonikus alkotásával, amelylyel az egész közönség is meg van elégedve, épp oly keserűség foghatja el lelkét ama méltatlan elbánás miatt, amelylyel sujtották azáltal, hogy a templom belső tervezését erőszakkal kivették a kezéből és az építőművészt a verző szivig elkeserítették, mert a műemlékét *atorzították*. Egy bünt követek el azok, akik csinálták, mert a szép építészeti műalkotás most már a belső berendezések egészen elütő tervezése által *csunka* alkotmány lett, drága, igen drága pénz arán.

Nos, ily botrányos dolog sehol másutt meg nem eshetik, csak nálunk. És sehol másutt nem engedné meg a közönség az ily hajza folytatását. Pedig folytatása is van ennek. Egymás után névtelen cikkek jelentek meg a legutóbbi időkben, amelyek azt követelik az újonnan építendő budapesti börze-épület tervpályázatának bírálótól, hogy *Lechner* tervét zárják ki a versenyző művek sorából. Okokkal is szolgálták a derék urak s nagyon okosan a laikus hiszékenységet ostromolták meg oly kifogásokkal, amelyekben egy hozzáértő ember elmosolyodik. Hivatkoznak a pályázati feltételeknek egyik pontjára, amelynek értelmében a

pályázat titkos, a szerző nevét jelzés levél rejtse. *Lechner* állítólag megmutatta a tervét több ösmérősöknek és tehát — így szól a konkluzió — pályázata nem titkos többé. Aki ily okokat komolyakkal tud venni, abban csak a rosszakarat monumentalia nagyságát bámulhatjuk. Hát azok az ösmérősök lesznek a versenyző? Tőlük függ-e a börze-palota sorsa? Ők adják a díjakat, a megrendelést? Ezt már a laikus sem hiszi el. De esetleg elhiszi, hogy van és lenetséges titkos építészeti pályázat. Ebből a balmielemből kigyógyíthat a minden építész. Tessék egy nagystíli pályázatra beérkezett terveket megmutatni bármely építésznek: a terv koncepciójáról, kiviteléről egy perc alatt ráösmér a szerzőre. A titkoság amugy is csak puszta forma: aki egy tucat esztendeig sé-tálgat Budapest utcaín s ösméri a nevezetesebb épületeket, minden tervnél, ha idegen kéz másolná is papírra, rögtön tisztában van, hogy a tíz-tizenöt számbavehető építőművész közül ki készítette. Neveléséges beszéd tehát, hogy most majd a börzépályázaton mindenki tudni fogja, melyik a *Lechner* terve, mert *Lechner* megmutatta ennyi és ennyi embernek. Az ilyen beszéd egyszerü becsapása a közönségnek, kísérlet oly akció rögtönzésére, amely megfélemlíteti a pályabírákat. Jó fogás, rájjeszteni a zsűrire, hogy ne merje az esetleg legjobb tervnek kiadni a pályadíjat, mert különben azt a gyanut hártja magára, hogy már jó eleve tudta, kinek jut ki a pályadíj.

Csunya volna ez a hajza, ha bárki ellen is irányulna. Ezerszer csunyább, hogy éppen építőművészeink legérdekesebb tehetségét éri. A tehetség a nyárspölgár világban már ugys megbélyegzett tulajdonság, de nem szabadna annak lennie művészi körökben.

Eszünkbe jut II. Gyula pápa egy anekdotája. Michelangelo nem akart a pápai udvarhoz visszaférni, ahol megsértették. Idővel megbékült a két hatalmas férfiu és Bolognában a nagy szobrász fölkereste a nagy pápát. II. Gyula szemére vetette makacosságát, Michelangelo mentegetőzött. A jelenlevő püspökök egyike átvette a kimentést, figyelmeztetvén a pápát, hogy a művészek rendszeren nevetlenek, a jó társaság szokásaihoz nem tudnak alkalmazkodni.

— Hallgass! — rivallt a pápa a püspökre s mankóját ütésre emelte. — Nem tudod, hogy a tehetséges embereknek minden szabad!

Igy gondolkodott a művészet legnagyobb virágkorában a legművészeibb érzékű pápa. Mi nem akarjuk ezt példának statuálni, azt a szerény kérelmet mégis megengedjük magunknak, hogy ne tekintsek a teleplező urak az ő akciójukat okosnak és érelyesnek. Inkább tanulják meg szeretni az igazi tehetséget.

A börze így is, ugy is föl fog épülni. Nem tudjuk, kinek terve szerint. Ha *Lechner* pályázik, nincs kizárva, hogy esetleg az ő terve a legszebb, mint ahogy nincs kizárva ennek ellenkezője sem. Annyi eshetőség lesz, ahányan pályáznak. Matematikailag lehetséges tehát az az eset is, hogy *Lechner* a legjobb s lehetséges pszikologice az az eset is, hogy mégsem ő kapja az első díjat, — ha tudnillik tekintetbe veszi a zsűri a *Lechner* ellen felhozott formai vadakat. S ki iszsa meg ekkor a hajza levét? A magyar művészet, a magyar főváros, a magyar börze. Ha ily körülmények közt esetleg egy nagyon másodrendű tervet fogadnak el a kitűnőnek mellőzésével, lesz középserű palotája a börzének csak azért, hogy egy pályázat lényegükben meg sem álló rideg formáinak eleget tegyenek. Az isten adja meg ezeket a pontos formákat, de műremeket még sohasem hoztak létre.

(L.)

SPORT.

**** Téli atletikai viadal.** A Magyar Atletikai Klub ma délután 4 órakor rendezte téli atletikai viadalt a Nemzeti Lovardában. Diszes hölgyközönség jelenlétében, katonazene hangjai mellett folytak le az érdekesítő küzdelmek, melyek méltó befejezői voltak a mozgalmal atletikai szezonnak. A versenyekben elért eredmények mind kielégítők voltak, sőt némelyike túltett sok pályaversenyen elért eredményen. A díjak javarészt a *Ludovika Akadémia* növendékei vitték el, ami a sportkörökben a legnagyobb meglepetést okozta.

A részletes eredmény volt:

50 yardos síkfutás. Első *Koppán* Pál M. A. K. Második *Uthög* Károly Lud. Ak. Harmadik *Simó* Ferenc M. A. K.

Súlydobás handicap. Első *Firk* Ernő, Lud. Ak. 110 cm. Második *Strauss* Gyula, B. E. A. K. 1073 cm. Harmadik *Papp* Dezső.

3 lábú futás. Első *Morvay-Schlachta* M. A. K. pár. *Rudovics*. Első *Kausser* F. Jakab M. A. K. 291 cm. Második *Sasse* Károly M. A. K. 286 cm.

Hármasorás handicap. Első *Kausser F. Jakab* 1237 cm. Második *Tankó Pál* Lud. Ak. 1230 cm. Harmadik *Uhlig Karoly* Lud. Ak. 1116 cm.

Treját versenye. Első *Tanó Pál* Lud. Ak.

Kötélhúzás. Győztes lett a *M. A. K.* csapata *Réthy Pál*, báró *Botkmer Jónó*, *Zlinszky István* és dr. *Fortelek László*.

Diszturna. Az idei disztornák hosszu sorát a *Budai Torna-Egyesület* kezdte meg. Tegnap este 6 1/2 órákor tartotta ugyanis szokásos disztornáját saját, Attila-utcai tornacsarnokában. Ez alkalomból szép-számú nezőközönség gyűlt egybe a tágas tornacsarnokban, melynek sorában ott láttuk a fővárosi társ-egyesületek vezetőseit és a tornaszövetség képviselőit. A disztorna felvonással kezdődött, melyben az egyesület 26 tagja volt részt. Ezt követte a csapatornázás, majd fokozatos gyakorlatok a magas nyújtón. Most következett a program legérdekesebb száma: versenyornázás a magas nyújtón, lovon és távolugrásra. E versenyben győztes *Salamon Ödön* lett, ki tartsát 18 ponttal előzte meg, második *Thér Manó*, harmadik *Brunhuber Géza* lett. A verseny után dijkiosztás volt, mely alkalommal az egyesület alelnöke, *Czölder János* tuzdó szavak kíséretében osztotta ki a győzteseknek a jól megérdemelt jutalmakat.

A birkózás világbajnoksága. Párisban tegnap volt a világbajnokságot való birkózó küzdelemnek utolsó mérkőzése, melyből győztesként a francia *Laurent le Beaucairois* került ki.

Nyiltér.

Kleinscheg-Elysee
a Legjobb Fesző

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Ára 15 frt. Kivánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetszés esetén csak a bérmentesített visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen.

Vezérképviselő *Pohl Fritz*, Bécs, I., Rudolphsplatz 13.

Most jelent meg Kabos Ede új regénye

A verebek.

Akarásenyi könyvpiac egyik legérdekesebb újdonsága. A regény közel 300 oldalon, gyönyörű kiállításban jelent meg s az erős kötet **ára 3 korona.**

Megrendelhető:

a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában
József-körut 18. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A **Fővárosi Magyar Nemzeti Szövetség**) szombaton tartotta első estélyét. A szövetség, mely társadalmilag a bécsi magyarok körében vezérszerepet visz, most teljes akcióban van. Vasárnap fényesen sikerült, tanocai egybekötött művészestélyt rendezett, melynek főnyomója *Eeri Irma* kisasszony, a stuttgarteri színház szerződött tagjának magyar ének-száma volt.

(**Egyszegény gyermekek felruházása.**) A fővárosi szegény gyermekkerület ma tartotta meg az intéz-
ben elhelyezett szegény gyermekek felruházásának ünnepélyét. A ruhakiosztás dr. *Szabó János* hatósági biztos és *Horthy József* intézeti gazda vezetése mellett történt, a tagok és vendégek élénk részvételével. Ott volt többek között: dr. *Morzsnányi Károly*, *Stadler Károly*, *Ehrlich G. Gusztav*, *Paksy Béla*, *Kugler János*, *Nessy Gyula*, *Mutyi Miksa*, dr. *Szirmai Manó* stb. Az ünnepély, melyen 300 szegény gyermeket láttak el teli ruhával, 9 órákor kezdődött és melyen benyult a déli órákba.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Elítélte a bíróság. Tegnap mondott ítéletet a szabadai kir. törvényszék büntető tanácsa dr. *Schmidt István* zentai aljárásbíró felett, aki hivatalos működése alatt sikkasztást követett el. A vádhatóságot dr. *Magyar János* kir. ügyész, a védelmet dr. *Bekeffy Gyula* ügyvéd képviselte. Dr. *Schmidt István*, vádlott arásbíró, teljesen megértően és sápadtan a szegénytől és a börtön levegőjétől, állott a törvényszék elé. Az elnök kérdésére, hogy büntönsnek érzi-e magát, könnyezve mondta, hogy „Bűnös vagyok!” Ezután teljes részletességgel, előadta, hogy 1897. július 20-án neveztek ki Zentára aljárásbíróvá, s a járásbírói fenytől ügyekben járt el s ebből kifolyólag a járásbírói vezetője

öt bizta meg a kiszabott pénzbüntetések beszedésével, illetve kezelésével. A végtérnyalás folyamán beismerte, hogy a felektől 116 esetben összesen 995 forintot vett fel. Az elikkasztott összegből letartóztatásig 150 forintot megtérített barátai jóindulatából, de a többi megtérítetlen maradt. Beismerte vádlott, hogy könnyelmű életet folytatott ő is, fiatal neje is, s így igényelt szerény fizetéséből ki nem elégítette, ezért nyult könnyelműen a kinostár pénzéhez. A kir. törvényszék vagy husz tanut hallgatott ki; a bizonyított eljárás csak késő este fejeződött be. Dr. *Magyar János* kir. ügyész vádbeszéde, s dr. *Bekeffy ügyvéd* védőbeszéde után, a vádlott aljárásbíró is mondott elosukló hangon vádbeszédet maga ellen, s enyhe büntetést kért. A kir. törvényszék ítélete a következő: Vádlott hivatali sikkasztás büntetésében bűnösnek mondatik ki, s másfél évi börtönre, három évi hivatalvesztésre ítéltetik. A vizsgálati fogságból 4 hónapot kiütöttek neki a bíróság; s kötelezte az elíteltet 854 forint kár megtérítésére. A kir. törvényszék vádlottat azonnal szabadlábra helyezte. Az ítélet ellen egy vádlott mint védője, s a kir. ügyész is felebezést jelentettek be. — Az elítelt aljárásbíró ellen Szegeden lakó fiatal neje megindította a válóper.

TÁVIRATOK.

A háboru.

London, december 8.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Modder-River*ből e hó 4-iki kelettel, hogy a folyóban sok ellenséges katona holttestét találták, amiért is az angol tábor egy mérföldnyivel odább tették át észak felé. *Kimberley*vel a múlt éjjel helyreállították az összeköttetést. Azt jelentik, hogy ott minden jól van, továbbá, hogy a városnak bőséges készletei vannak és hogy november 25-ike óta az ellenség nem bombázta a várost. A *Daily Telegraph*nak jelentik *Pietermaritzburg*ból, hogy *Buller* tábornok e hó 5-ikén este törzskarával *Frere*be utazott.

London, december 8.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Pretóriából* e hó 6-áról: Az a hír érkezett ide, hogy ma reggel 6 órákor a *Modder*-folyó közelében ütközet kezdődött. *Magalapy*ből múlt hó 30-áról jelentik: Minden előkészület megtörtént, hogy holnap az összes csapatok elinduljanak innen, a vasuti pályát kijavítják és az összeköttetést *Mafeking*gel helyreállítják. A boerok erős hadállásban vannak a *Mudzemakla*-folyó mellett, száz mérföldnyire északra *Mafeking*től.

London, december 8.

*Frere*ben tegnap reggel ágyuzást hallottak *Ladysmith* felől. A *Times* második kiadása jelenti a freeri táborból e hó 6-ikáról: A boerok *Colenso* mellett levő öt táboruk közül egyik legnagyobbat felszedték és kelet felé vonultak. *Baden-Powel* ezredesnek hivatalosan közzétett távirata jelenti *Mafeking*ből múlt hó 27-ikéről, hogy ott minden jól van. A bombázás időnként abba hagyják és az osztrímok hadereje jelentékenyen gyengült. (*Reuter*.)

Lourenço-Marques, december 8.

A *Phönix* német gőzös ma ideérkezett a *Vöröskereszt* Egyesület német és hollandi osztályával. Itt a transvaali német konzul fogadta és holnap tovább megy egy egészségügyi vonattal *Transvaal*ba. *Ladygrey*ből érkezett jelentések szerint nem oranje-boerok, hanem fokgyarmati felkelők szállták meg *Dordrecht*et.

Brüsszel, december 8.

A transvaali követségen azt mondják, hogy a mai londoni minisztertanácsot, melyben a beteg *Salisbury* is megjelent, kizárólag a fokgyarmat-beli hollandok lázadása miatt hívták egybe. A lázadás annyira terjed, hogy *Gattacre* és *French* angol tábornokok hadosztályát teljesen leköti.

Starkstrom, december 8.

Gattacre tábornok hadosztályának megerősítésére gyorsan érkeznek az új segítő csapatok, amelyek között a 77. és 74. tüzérezregek is vannak. *Dordrecht* közelében meg boer csapatok állanak. (*Reuter*.)

Egy *Queenstown*ba érkezett *dordrecht*i lakos azt mondja, hogy mikor a boerok bevonultak a városba, a lakosság tart karokkal fogadta őket.

Bécs, december 8. Ó felsége ma délután *Nikola-jevics* Miklós nagyherceghez hajtattott, aki ma reggel érkezett vissza *Pallavicini* örgróf vadászatairól, de nem találta otthon a nagyherceget. Ott és *Ferdinánd Károly* főhercegek is meglátogatták a nagyherceget, akinek tiszteletére ma ő felsége ebédet adott. Hivatalosok voltak: *Ferenc Ferdinánd* és *Ottó* főhercegek, gróf *Kapnist* nagykövet és az orosz nagykövetség

személyzete, *Woronin* orosz katonai attasé, gróf *Goluchoteski* külügyminiszter, báró *Krieghammer* hadügyminiszter, báró *Beck* vezérkar főnök, a bajor tiszti küldöttség és az udvari méltóságok. Ó felsége orosz dragonyos ezredének egyenruháját, *Miklós* nagyherceg osztrák-magyar dragonyos ezredének egyenruháját viselte.

Róma, december 8. A pápa ma az esős idő és orvosának tanácsa ellenére fel akart kelni és magán kápolnájában misét akart mondani.

Konstantinápoly, december 8. Az orosz nagykövetség felszólalt a portánál az örményeknek Oroszországba való kivándorlása ellen, amely az utóbbi időben a kurdok zaklatása és a vani vilajetben kitört inség miatt ismét nagy arányokat kezd ölteni.

Szilágyi Dezső Pozsonyban.

Pozsony, december 8. *Szilágyi Dezső* az esti gyorsvonattal Pozsonyba érkezett. Este részt vett a Polzár-egyesület bankettjén, amelyen *Günther* elnök üdvözölte és *Weinert* alelnök szép tiszteletben ünnepelt.

Szilágyi választásban kifejtette, hogy minden politikusra nagy szerencse, ha választói bizalmára és támogatására minden körülmények között számíthat. Politikáról nem akar ma beszélni. A jövő bizonytalan, mert nehéz feladatok várnak megoldásra. Minket magyarokat az a tudat vizgat, hogy országunk vezetése megnyugtató kezekben van. A jövő a munkáé. Magyarország sorsa attól függ, mennyi erő, akarat és szilárd elhatározás van Magyarországnak polgáraiban. Ertsék meg Pozsony város polgárai is az új idő szavát; fejlődésünk és további sorsunk nem attól függ, hogy minél több szép beszédet mondjunk, hanem attól, hogy az erők tömörüljenek és egyesüljenek az ország és polgárai anyagi jólétének előmozdítására. Arra üríti poharát, hogy Pozsony város polgárai a jövő küzdelmeiben mindenkor számottevő faktorok maradjanak.

Szilágyi Dezső holnap Bécsbe utazik.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, december 8. A lengyel klub egy kiadott kommuniké szerint majdnem egyhangulag hosszabb vita után elhatározta, hogy a kormány csak két havi költségvetési provizóriumot szavaz meg. A vita folyamán *Bilinski* azt mondja, hogy a lengyel klub csak azt ajánlhatja a cseheknek, hagyják abba az obstrukciót, ha megakadályozzák a költségvetési provizóriumot és a beruházási előirányzatot, ugy kész a szerencsétlenség.

Jaworski a lengyel klubra nézve igen fontos körülménynek mondta, hogy a kvótá- és átutalási törvény parlamenti uton intéztesse el. Kéthavi költségvetési provizórium nem lehet szerencsétlenség az államra nézve, ennél fogva e mellett kell szavazni. A szónok kijelenti, hogy az obstrukció gyengíti a jobboldal pozícióját. Ezt gondolják meg a csehek. A lengyel klubnak minden körülmények közt ragaszkodnia kell a parlamentáris elintézéshez.

Gyilkossággal vádolt képviselő.

Róma, december 8. A képviselőház mai ülésén az elnök felolvasott egy átíratot, melyben felhatalmazást kérnek *Palizzolo* képviselő bírói üldözésére, akit avval vádolnak, hogy parancsára gyilkosságot és csalást követett el. A nevezett képviselőt tudvalevőleg a milánói esküdtszék előtt folyt perben azzal vádolták, hogy ő (*Palizzolo*) rendelte el ezt a gyilkosságot. *Sonnino* indítványára a képviselőház egyhangulag elhatározta, hogy még ma tárgyalja az említett megkeresést. (*Tetszés.*) *Pelloux* miniszterelnök megjegyezte, hogy sietni kell, amíg *Palizzolo* nem utazik külföldre, ami eddig nem történt meg. (*Tetszés és élénk mozgás.*) A képviselőház ezután megadja a felhatalmazást *Palizzolo* üldözésére és esetleg letartóztatására.

Palermo, december 8. *Palizzolo* képviselőt este 7 óra 45 perckor letartóztaták.

A francia összeesküvők pöre.

Páris, december 8. Az állami törvényszék mai ülésén folytatták a tanúhallgatást. *Jules Lemaitre* mentőtanu azt állítja, hogy a tüntetéseket a ligák nem beszéltek meg, hanem azok csak válaszul szolgáltak a hadsereg elleni tüntetésekre. *Millevoye* mentőtanu szintén kijelenti, hogy a ligák közt nem volt egyetértés közös akció tekintetében. Több tanu hangsúlyozza *Déroulede* és *Guérin* köztársasági érzületét. *Turquet* és *Montei* ezredes elismerik, hogy a december 12-iki tüntetésök szerveztek, ennek azonban teljesen köztársasági jellege volt. *Montei* azt is elismeri, hogy a hazafias ligák igyekeztek megegyezésre jutni, de kizárólag hazafias célra. Az ülést berekesztették.

Francia képviselőház.

Páris, december 8. A képviselőház a gyarmati-ügyi minisztérium költségvetését tárgyalta. *Faure* (nationalista) kiemeli annak szükségességét, hogy a gyarmatok védelmét biztosítsák, gyarmati hadsereget szervezzenek és tengeralatti kábelhálózatot építsenek.

A szónok hivatkozik Chamberlain legutóbbi beszédére és azt mondja, hogy avval csak Chamberlain kötelezte le magát, de maga az a tény, hogy egy angol miniszter így beszélhet, eléggé fontos arra, hogy a képviselőházban szóra tegyék; jellemző e beszéd az uralkodó hangulatra, melylyel legfőbb ideje, hogy számoljanak. Chamberlain beszéde komoly intés. (Tetszés.) A szónok azután azzal a körülménnyel foglalkozik, hogy protestáns lelkészeknek öltözött emisszáriusok utaznak Tuniszban és Kablyában és lóport adnak el az araboknak.

Etienné védi a kormány gyarmati politikáját és kifejti, hogy Anglia rendszeresen terjeszkedik Afrikában és odáig jutott, hogy Transvaal igazságtalan háborúba döntötte. A szónok emlékeztet arra, hogy mit tett Anglia Zanzibárban és a Nigger mellett. Németország a maga részéről kiterjedt gyarmati birodalmat alapít, sőt még az Egyesült Államok is gyarmatokat szereznek. A szónok kívánja, hogy a gyarmatokban vasutakat építsenek és tenger alatti kábeleket fektessenek le.

Deceais gyarmatügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány a legközelebbi időben törvényjavaslatot fog előterjeszteni tengeralatti kábelek építése tárgyában.

Etienné végül követeli, hogy mielőbb szervezzenek gyarmati hadsereget.

Khina.

London, december 8. Mint a Timesnak Hongkongból tegnapi kelettel jelentik, ott attól tartanak, hogy a kínaiak boszút fognak állni azért, hogy a hainani factójt és egy kínai katonai hivatalnokot elfogtak és a D'Entrocastreux francia cirkálóhajón tuszkol fogva tartják. Az összes francia konzulatusi hivatalnokok elutaztak Hainanból.

London, december 8. Az Article-Clubban a tegnapi ebéd után, amelyen a kínai követ ült az asztalón és a társaságnak sok tárgya volt jelen, a követ szöbhözta Anglia kínai kereskedelmének fejlődését. A követ azt mondta egyebek között: Mennél több angol intelligenciát és angol tőkét hoznak Kínába, annál jobban fejlődik az angol kereskedelem. A kínaiaknak a maguk részéről minden akadályt el kell hárítaniuk a kereskedelem útjából. Határozottan szükséges a végre, hogy Pekingben külön kereskedelmi minisztériumot szervezzenek. Örül, hogy elmondhatja, hogy a kereskedelem most, még pe ig a legutóbbi napokban képviselőlet nyert a kínai birodalom kormányában, amennyiben külön kereskedelmi és iparügyi minisztert neveztek ki Pekingben.

Hajótörés.

London, december 8. A Lloyd táviratot kapott Bembridge-ből (Wight-sziget), amely szerint a Tyne angol hadihajó Bembridge mellett egy szírtén hajótörést szenvedett. Egy mentőcsónak segítségére ment. Az idő áras nyugodt. A Tyne élelmiszereket vitt Málta felé.

London, december 8. A Tyne gőzöst kiszabadították és az ma megérkezett Portsmouthba.

Antwerpen, december 8. Az észak-német Lloyd „Königin Louise“ gőzöse Brémából Antwerpenen át Ausztráliába menet ma reggel a dagály alatt az Alsó-Scheldén a wallsoordi zátonyon Bath közelében megfeneklett. Egy vontatóhajót küldtek ki, hogy a gőzöst kiszabadítsa.

Közgazdasági táviratok.

New York, december 8. A részvenypiac szilárdan indult, később gyöngült, majd ismét javult és igen szilárdan zárult. Részvényforgalom 461.000 db.

Berlin, december 8. (Gabonaiac.) Rozs olcsóbb és a szilárd hangulat dacára 1/4 markaval hanyatlott tegnaphoz képest. Buza teljesen visszanyerte előbbi árát. Zab ártartó. Fagy.

Frankfurt, december 8. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Artolyamok decemberre. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 276.70. Osztrák-magyar államvasut 138.80. Déli vasut 21.80. Osztrák aranyjárdék —.—. Olasz járdék 94.05. Laura-kohó 255.75. Harpeni 204.40. Discont 193.50. Alpeisi —.—. Becsi bankgyűléslet —.—.

New York, december 8. (Kábelüregöny.) (Zárulat.) Kávét fair Rio No. 7. 6.1/2. Kávét folyó óra 5.90. Kávét májusra 5.90. Petroleum raffined in cases 10.90. Petroleum New Yorkban 9.85. Petroleum Filadelfiában 9.80. Szállítási díj Liverpoolba 3.—. Irányzat állandó.

Chicago, december 8. (Kábelüregöny.) (Zárulat.) Buza decemberre 75.1/2. Buza májusra 69.75. Tengeri decemberre 32.1/2. Tengeri májusra 35.1/2. Zab decemberre —.—. Zab májusra —.—. Rozs decemberre —.—.

Napirend.

Naptár. Szombat, december 9. — Római katolikus: Leokádia vt. — Protestáns: Joakim. — Görög-órosz (november 27.) Perzs. Jak — Zsidó: Tebeth 7. Szombat Vajigas. — A nap 6 óra 21 perckor. — Nyugszik 3 óra 42 perckor. — A hold két délelőtt 11 óra 28 perckor. — Nyugszik este 11 óra 41 perckor.

A miniszterek nem foának.

Szabó Lyeum. Dr. Szilágyi Gyula: Az erjedés tünényve a mikrofotografia bemutatásával, vetített képekkel; este 6 órakor a Műegyetem techn. chem. intézetének tantermben. (VIII. Esterházy-utca 7. sz., I. em.)

Az újpesti izraelita népművelési táncmulatsága az Újpesti Közművelődési Kör helyiségében.

A Vignsházban a Vissontlátás című bohózat bemutatás előadás.

Postások hangversenye este fél 8 órakor a Vigadó nagytermében.

A magyar jogászegyesületben Varga Ferenc felolvasása este 6 órakor.

A Biharmegyei Kör hangversenye este fél 9 órakor a Nemzeti szállóban.

A természetudományi társulat felolvasó estéje este 6 órakor az ásványtani intézetben.

A Nemzeti Szalon teli tárlata (Ferenciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépődíj 20 krajcár.

Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárlai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Az új országos kupaesernakok megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépődíj 20 krajcár.

Deák-mauzóleum a kerpesi-uti temetőben, nyitva délután 5 óráig.

Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállítás az iparművészeti mu-eumban, nyitva délelőtt 9—1-ig és este 5—8 óráig. Belépődíj nincs.

Teknologiai muzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig.

Műzngazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig.

Szórakozó helyek.

Alltkert nyitva egész nap.

Somosy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szentelési misor.

Folles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes misor.

Kis Vigadó. VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy varié-előadás.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarnak hangversenye és Schreier művésze.

Páris szálloda. Váci-körút. Étterem. Elegáns kávéház. Lárvánosság: Bacnus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás serfőipartermek.

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandel Albert.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny Kiss Béla híres debreceni zenekara által. Ujonnan berendezett fényes étterem.

Ehm Janos éttermeiben (előző Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Gregor's Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitűnőbb erdélyi étel és italo. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hálgyek által.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körút 4. kapható eredeti torokkői hus és hortobágyi gulyás.

Miákts M. bor és sörasarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zenestély. Saját termései borok.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince 6-terekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólisták hangversenye.

Fodera-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

KÖZGAZDASÁG.

Mozgalm a gabona-tőzsdén. Az ötven kilós sulyegység megalapítása tárgyában ma értekezlet volt a Pestt Lloyd-társulat helyiségében. Elnökké: Herczföld Frigyes, előadóvá: Steiner Józsefet, jegyzőkké: Balta Vilmost és Aczél Gézát választották meg. Steiner hosszabb beszédében indokolta az ötven kilós sulyegység behozatalát az ország kereskedelmi érdekei szempontjából, valószínűsítette a jövedelmek jelzi azt a kis gazda szempontjából, aki ezáltal megóvatik esetleges megrövidítések ellen. Benyújtotta végül a következő határozati javaslatot:

„Mint hogy a koronakerék a jelenlegi forintértéknek felezését képezi, kívánatos a zavartalan átméret elérhetése végett, hogy az új sulyegység, viszonyitva az új normákhoz, felnyire, azaz 50 kilogrammra redukálassék, annál is inkább, mert a veltünk élénk beszállítóiban álló, egyenlő pénz- és szilvalapon működő összes ausztriai termény- és gabona-tőzsdék az 50 kilós sulyegységet határozván el, ennél fogva mi is elkerülhetetlen szükségesnek tartjuk, hogy a magyarországi kereskedelmi forgalom érdekében a budapesti tőzsdén is az ötven kilós sulyegység állapíttassék meg.“

Gross Andor, Aczél Géza, Bing Gyula, Beer Iszó és Elek Imre felszólalásai után az értekezlet egyhangulag elfogadta a javaslatot, melyet nagy kiűdöttség fog holnap a tőzsdetanácsnak benyújtani. Együttal felhatalmazta az értekezletet az elnökséget arra, hogy tegyen meg minden lépést a mai határozat érvényösítésére.

Ipari kívánságok. Az Országos Iparegyesület

összes szakosztályai tegnap Thék Endre egyesületi alelnök elnökle alatt együttes ülést tartottak, melynek tárgya a kamarai jelentések ipari érdekű részének ismertetése volt. Az ülés elején Gelléri Mór igazgató szólott arról az utításról, hogy a kamarák jelentéseiket nem külön-külön adják ki, hanem eddigi évi jelentéseiknél kisebb terjedelemben a minisztériumhoz terjesztik fel, amely együttesen adja ki az összes jelentéseket. Reá mutatott az igazgató ennek az új rendszernek hibaira és hiányaira és indítványozta, hogy az egyesület intezzen a kereskedelmi miniszterhez olyan értelmű felterjesztést, hogy a kamarák ezentul is, úgy, mint régebben, adják ki évről-évre, vagy esetleg három évről három évre a maguk önálló jelentéseit, de olyan időben, hogy azok a minisztériumban elég jókor feldolgozhatók legyenek. A minisztérium kebelében azután gondoskodjanak mindenekelőtt a jelentések statisztikai összesítéséről úgy, hogy az ország egész közzgazdasági állapotának adatai egységes képen legyenek előtűnk, továbbá gondoskodják a miniszter a kamarai jelentésekben foglalt kívánságoknak és egyéb általános érdekű részleteknek tömör, egységes alakban való összefoglalásáról és kiadásáról. Ambrozovics Béla miniszteri tanácsos felszólalása után az igazgató indítványt egyhangulag elfogadták.

Ez után dr. Oltész Adolf titkár tartotta meg előadását ipari kívánságok a kamarai jelentésében címmel.

Konstatálta az előadó, hogy a kamaráknak a tavalyi gazdaság esztendőről szóló jelentései szomorú képet tárnak fel az ország közzgazdasági állapotának. Ismertetie a kamaráknak azokat a kívánságait, amelyek az ipar általános helyzetének javítására és egyes iparágak speciális bajainak orvoslására vonatkoznak. Nevezetes, hogy a nagy vámpolitika kérdése erősen hátrásszorulnak. Magának az önálló vámpolitika kifejezett kívánsága csak egyetlen egy jelentésben, a marosvásárhelyiben jelentkezik, de a többi beszámoló sora között is ott vibrál a magyar állam külön vámpolitikai egyénisége után való vágyakozás.

Miután az előadó részletesen ismertetette az egyes kamaráknak az ipart érdeklő kívánságait, kiemelte, hogy hacsak a fele valószínű is meg annak, a mi bennük jócs és méltányos, már akkor is hatalmas lenés történnék a hazai ipar rendezet bajának orvoslására. Hallgatás is meg őket azok, akiket illet: a kormány, a törvényhozás és a társadalom. A kormány tanúsítsa a rendszerváltozás gyökereit azzal is, hogy tekintse a kamarák jelentését olyan véleménynek, érvek és kívánságok reálitációjának, amelyek sanvuru helyre tel küzdő állapotokhoz sz. zellemelek lelkében élnek. A törvényhozás nézze fontosabbnak az ország gazdasági érdekeinek apólasát, a főzójai zabhegyezésnél. A társada om pedig vegye valahara komolyan azokat a kötelességeket, amelyekkel a magyar fogyasztás tartozik a magyar iparnak. Magyarországon mindenki politikál. Csalónak hat egyszer valahara minden magyar ember egy kis gyakorlati politikát. Gyakorlati iparpolitikát, a yan képpen, hogy magyar iparostól vegye azt, amit magyar iparostól vehet. Így talán eljutunk a kamarai jelentéseknek is egy újabb, lenyervező reformához: több szó lesz bennük az eredményekről, kevesebb a kívánságokról.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Thék elnök mondott köszönetet az előadónak, mire az ülés véget ért.

A Magyar Közzgazdasági Társaságnak tegnap este tartott ülésén Gömörly Olivér értekezett az agrarkrisis és földadóról. Az előadó kiemelte, hogy az agrarkrisis, amelynek kiűdülési pontja a tenzerentuli versenyben keresendő, a földbirtokosok különböző osztályait igen különböző módon érinti. A valódi parasztnak, ki földjei termékeit önmagá fogvasztja, tökéletesen mindegy, mily árakat jegyez a világpiacon, míg a kisebb földbirtokost az arul-lámsások, ugyszólván, tönkre tenetik. Ezenben a latitudumok helyzete ismét kedvezőbb, mert ezek nagyobb ellátólaképesség, olcsóbb hitel felett rendelkezve, tekintik a javításokkal némileg ellensúlyozhatják az arbanyalást, így a földadó is különbözőben hat. Legnehezebben súlyosodik a parasztra, aki hogy adóját leröhassa, gyakran kénytelen terményeit elvesztetni. Ezért tisztán agrár szempontból a hozadék adóknál is szükséges lenne egy bizonyos adómentés léminimium, mint az a jövedelmi adóknál általában el van fogadva. Különösen elkerülhetetlen pedig azoknak az adómenteknek előtűrlése, melyek, mint a II. oszt. keresztadót vagy utadót a minimum megállapítása folytán adórendszerünket megfordítottan progresszíve teszik.

A Ferenc csatorna tisztal torkolata. A Ferenc csatorna 6-becsei torkolatánál az új hajózási szilip elkészült. A mű 1,300,000 forintba került; a hajózás ezáltal akadálytalanra vált. A torkolatnál épült szilip építése negy évig tartott és egyike a legmonumentálisabb műveknak, mar a tervet a nemzetközi hajózási kongresszuson feltűntetés keltették. A szilipet elzáró kapuk villamos erővel három perc alatt csúszdnak, záródnak. A villamos erőt a szilipnél levő vízelő szolgálatja, mely turbinával van hasznosítva. A hajózási szilip elkészülve Daranyi miniszter a Ferenc csatorna részvényársulatnak idegenlensen átadta a művet, melyet a műszaki közköz bizonyára epp oly előszeretettel fognak tanulmányozni, mint a Gyula és Vári között levő Póre-rendszerű vízduzzasztól.

Árjegyzéket kívánatra INGYEN küld a FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG.

A KÁVÉ

KIADJA: A FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG, FIUMÉBAN.

SOCIETA FIUMANA D'IMPORTAZIONE DI CAFFÉ. FIUMANER CAFFEE IMPORT-GESELL.

KIVONAT KÁVÉÁRJEGYZÉKÜNKBŐL:

RIO(RIO DE JANEIRO). 4½ lgr. 4.95 frt.	MANILLA. 4½ lgr. 5 frt 85 kr.	CUBA. 4½ lgr. a k. szám. rostálva 7.20 frt.	MODJOKERTO JÁVA. 4½ lgr. 7.97 frt.	TEA. ¼ kg. Császár kev. 1 1/2 ¼ kg. Imperial 1.80.
---	-------------------------------------	---	---------------------------------------	--

Kávé és tea ily kitünő minőségben, ily árakban még nem volt kapható. A Kávébehozatali Társaság, a mely nem Triestben, vagy Hamburgban vásárol, hanem directe a termelő helyeken, áruit nem csak kereskedőknek nagyban, hanem minden háziasszonynak kicsinyben is eladja.

Szőlőtelepítők figyelmébe!

Önkéntes birtokárverési hirdetm.

A pestmegyei Örkény községi szőlőtelep-társaságban fekvő, dr. Ringer Lajos budapesti ügyvéd nevében álló, az új-hartyáni 1. sz. tklvi betében Al. 100-163. sorszámok alatt felvett egy tagban 1049 magyar hold kiterjedésű és szőlőtelepítésre, valamint parcellázásra kiválóan alkalmas Alsó-Hernád nevű nemesi pusztabirtok összes tartozékaival együtt (u. m. lakóház, cselédházak, istállók) a pestvidéki kir. törvényszék mint tkvi hatóság 18116/99. szám végzése folytán ezen hatóság hivatalos helyiségében (Budapestben. IV., ujláng-utca 8. sz. I. em. 7. ajtószám alatti)

Önkényes nyilvános bírói árverésen.

67.000 forintban megálapított likvidációs ár mellett 1900. évi január hó 15-ik napján d. e. 10 óraker előadtni fog.

A vételárba az ingatlant terhelő 67.000 frt takarékpénztári zálogkölcsön beletudatik.

Vevő köteles a vételárat 3 engyelű részben, az árverés napjától számítot 30, 60, és 90 nap alatt 5% kamataival együtt felfizetni.

A 6700 forintban meghatározott bánatpénz vagy a kiküldött kir. közjegyző (dr. Stammberger Ferenc Budapest, V., Marokkói-udvar) vagy pedig a tulajdonos, dr. Ringer Lajos kezéhez fizetendő és a vételár utolsó részébe lesz beletudandó.

A birtok egész hosszában határos a Coburg hercegi pusztavacsi uradalommal, valamint az Örkényi és alsó-hernádi régiók szőlőkkel. Kitéve vadászterület, 45 hold alacsony tölgyerdővel és 30 holdnyi sík halastóval. Bővebb értesítés nyomatok hétköznapokon a délutáni órákban az alulírt tulajdonosnál.

Dr. Ringer Lajos,

Budapestben, VII. ker., Nyár-utca 7. szám, II. emelet.

!! Óvakodjunk az értéktelen utánzásoktól!!

Antiszeptikus s hygienikus HOLGY-ÓVSZER.

Teljesen biztos hatással. Használatban kíméletes és nem kellene többé semmiféle gyöngödtelen és ártalmas gumi- és spongyacikknek.

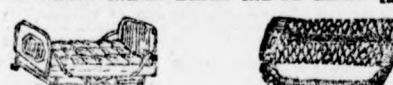
Ára 1 doboznak, használati utasítással 1 frt 50 kr. Postautalványon előleges 1 frt 75 kr. beküldése után bérmenten kapható a főtálatálónál:

László József gyógyszerész Maros-Ujvár (Erdély).

Főraktár Budapestben: TÖRÖK JÓZSEF győgytára Király-utca és KERPEL LIPOT győgytára Lipót-körút 28.

!! Orvosilag igen ajánlva!!

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPLAN PAPLAN PAPLAN

1 szőnyeget vasalás 3	1 acél sodrony ágybetét 5.-
1 matrac 10.-	1 lengyelű fejkendő 1.-
1 drb rouge paplan 1.70	1 lesovát szőnyeg 3.20
1 caohim paplan 2.50	1 matrac 3.90
1 satin caohim paplan 3.50	1 Crinde Afrique matrac 4.50
1 satin caohim paplan 4.50	1 jószág 12.-
1 szőnyeg szőnyeg 7.50	1 párnázott ruganyos matrac 16.-
1 fodros at. szily. paplan 12.-	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 jó szőnyeg 1.80	1 ablak tuis függöny 1.50
1 drb óvason ellátott paplan 1.20	1 borost ágyszőnyeg 2.30
1 drb fonal takaró pokróc 1.80	1 futósőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frt.
1 drb jó lenokróc 1.50	

GÖCHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrac és hártószőnyeg gyártás, szőnyeg, függöny, ágyszőnyeg és asztalterítő stb. nagy val asztalban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen is bérmenten küldünk.
Vasat lezáró árakat kérésre küldünk, vagy a postai visszatérő

Lehner József

orthopéd-műcipozsz Budapest, VIII., Baross-utca 3. sz.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe 22 máfóna-átjő és a legjobb hírnévek örvendő műcipozsz-izlet t. Készít bármiféle előgörbült vagy érzékeny lábra való teljesen megfelelő műcipőket. Vidéki megrendesknél az esetleges kérdéshőküdekre a legszivesebben válaszolok.

Vérnyógyvázat.

Uj gyógymód!

Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örvend! Még a legsúlyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók

Dr. Kovács J.

egyet. orvost. hámpata rendelő-intézetében Budapest, V. ker., Váci-körút 18.

Az általa feltalált új gyógymód által. A hámpata-vérnyógyvázat fölfülmulhatatlan gyógyhatásúnak bizonyult asthma, szív- és gyomorhántalmaknál, sáplóság, köszvény és hólyagbántalmaknál, súlyos idegheg ok (migräne, álmatlanság, szédülés, hystéria és neurasthenia), makacs vér- és hólyagbántalmaknál. Egyetlen és legbiztosabb védelem: szel- hűdés, kezdődő vakág és elmezavar ellen. Meghívásra beteget látogat (vidéken is).
Rendelés: 9-1-ig és 3-7-ig.
Díjazott levele válaszol.

KESSLER-féle Magda-hajkenőcs
domatolozati terapevtikus napon nyugvó ászótelen- nél fogva az elismert leg- jobb szer-
korpa ellen,
nyezetben hajkihullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a hajnövezt előmozdítja és mint kitünő orvost a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, meg gyerme- keknél is, használata legbiztosabban ajánlható. Fő szaktul- dósai rakta: Kessler Kessonál, gyógyszerész a „Meg- valdósz Gyógytárban, (Törvénst. várm.) - Egy letegy ára 3 koronán. - Raktár a következő győgyteremekben: Budapestben Török József, Király-utca 12. és dr. Egger Leo a Nadorhoz, Váci-körút.

Szenzácós találmány gyengesség ellen.

FÉRFIAK SZÁMÁRA.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc és. és kir. kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kintütelve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyeremmel. 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Chicagóban elismerő okirattal, október 16-án a párisi Societe de medecins de France, National d'Hygiene Suplique de Paris és számos más tudományos társulatok által. Elhárítja a gyengességet. A szerkezet felette egyszerű és annak a testen való hordása elegendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágosítással, valamint kimerítő brocherekkel készséggel szolgálak

dr. Borsódi-féle
kézponti lemezek Budapest, VII., Almásy-utca 3. sz. II. em., ajtó 12. a.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest, Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest, Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest, Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest, Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

KOHOGES REKEDZÉS HURUT ELLEN A LEGJOBB RÉTHY FÉLE PÉMELÉNYKORKA
Egy doboz ára 30 kr. Csak akkor való, ha minden doboz tene és adódsom látható.
Rethy Béla győgyosorész Béken-Usziban.
MINDENKÉPP KAPHATÓ!

FOGAK 2 főtől a nélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani, szájpádással a nélkül is (hidmunka). Fogszuhasz fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtöltés. - Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpádást fölöslegessé teszik.
Fogorvos **Dr. NEUFELD.**
Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Radicalis győgyulást nyujt Ideg- és nemi betegségek ellen
Dr. Mitzger-féle intézet
mintszerű győgytermeiben alkalmazott korszakalkotó „Katharesis győgymód”. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes győgyulás után is fizethető.
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI INTÉZET NYITVA Budapest.
VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet d. e. 9-1-ig, d. u. 2-7-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus franko.

Salamon Odön
Kocsinés Syalog
(Szatirikus társadalmi rajzok) című könyve megjelent második kiadásban. Ára: 1 forint.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában Budapest, József-körút 18.

Polgár Sándor
egyetem. gyakorlati orvostani és kizsereztő **BUDAPEST,** VII., Erzsébet-körút 50. sz. Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos-sebész- és betegápolási tárgyakban. Saját találmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle **sérvkötő,** hátkötő, görceér elleni gummiharisnya, orthopaidai készülékek, műlabák kezek stb. Valódi francia külön-gességek F. Bergerand filis párisi gyárától.
Ültetés ellen védve 1902. sz. a. **BUDAPEST,** VIII., József-körút 18. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

1 koronától 10 koronáig

alkalmas és célszerű

ajándékok

uri-, női-dívat és fehérneműekben

LUSTIG EDE

Kerepesi-ut 2. szám.

Minden cikk a szabott árral ellátva, kirakatban látható.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.

Ma KISS BÉLA híres debreceni zenekara játszik. Színház után teljesen este KISS BÉLA friss vespera. Az újonnan berendezett gyönyörű teli kertben kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes (bábszínház) és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Elite-szálló Budapest, VII., Király-utca 39.

Az újkor igényeinek megfelelően elegánsan berendezve. Mérsékelt szobaárak villamos világítás, fürdők a házban. Telefon. Mandl Albert, igazgató.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

Ma és minden este Banda Marci és fia zenekarának hangversenye.

Nappal és éjjel nyitva. A Nemzeti Kaszinóval szemben.

Angol Bar Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14-16.

NAPPAL ÉS ÉJJELE NYITVA.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Szenzációs speciálítások. Nagyszerű látványosságok.

Jeanne Cavally

Maria Belfiore

Fish and Quigg.

Les Molasso Salvaggi

Kock trio

Goleman

Rigoli

Alberty

óriási neveltető siker

„Die Circusfee” komikus bohózat. A mulató villamos világítása saját gépei által előkészítettek; a gépek Wüste és Ruppert gépgyárak által készítették.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar tőzsde IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Az egyetlen érdekes színházi ujság.

Ha színházba megy, vegye meg a

MÁRKUS JÓZSEF

színházi lapját, a

Magyar Színpad-ot.

Egyes szám ára 5 krajcár.

Kapható a tőzsdeken és minden színház előtt.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest.

Ritka alkalom (míg a készlet tart) Athenaeum Lexikon 1 rész, 2 kötetten, 16 fejelettel, 6ftt. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában József-körút 18. sz.

Szerkesztő: HEVESI JÓZSEF Budapest.

Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában József-körút 18. sz.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. **A hadi fogoly.** Opera két felvonásban. Zenéjét szerzette Goldmark Károly. Szövegét írta Schlicht Ernő. Fordította Radó Antal.

Személyek: Achilles Takács Hírnök Ney B. Agamemnon Mihályi Thetis Semsey M. Priamus Várady Briseis Diósy né H. B. Automedon Kertész Főpap Fekete. Idáus Kiss B.

Ezt megelőzi **A kovácsok sztrájkja.** Opera 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Beer Miksa József. Szövegét Coppée hasonló című költeménye után írta Leon Viktor, fordította Várady Sándor.

Személyek: Brumon Beck Trissotin Kornai Krisztina Vasquez né Yvonne Váradi Colbert Arányi Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. Harmadszor: **Kíváltságok.**

Színmű 1 felvonásban. Irta Somorjai Arthur. Személyek: Létai Dezső Dr. Baráth Mihályfi Márta Cs. Alszegi I. Szolga Narozsasz

Utána: **Huszárszerelem.** Vigjáték 2 felvonásban. Irta Murai Károly. Személyek: Barkos G. Gabányi Kenéz Ujházi Barkos Zs. Szigetzi Kálmán Horváth Anna Nagy Ib. Der Pista Zilahi Hüpingő Vizvári Berényi Gyenes Hüpingő He. lev Zsuzsi Vizvári Sárka Vizvári Kezdeté 7 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. **Medea.**

Tragédia 5 felv. 6 képen. Irta Grillparzer. Személyek: Kreon Szacsyay Kreuza Maróty Jazon Pálfi Medea Jászai M.

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. Harmadszor: **Blaha Luiza a szony mint vendég. Kuruc furfang.**

A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal. Rákóczi korából. Irta ifj. Bokor J.

Személyek: Beszky Krecsányi S. Tetény Szirmai Lóna K. Bardi G. Bedő Vidor Bogózy Németh Bőcsi Blaha L. Pámas Tollagi Katka Gazsi M.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. Először: **Viszontlátás.**

Az „Arany Kakas” folytatása. Bohózat 5 felv. Irta: Baumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarosította: Fái J. Béla.

Személyek: Dachsmeier Szathmáry Jusis Haraszthy Dr. Gyárfás Göth Sugár Fenyvessi Erzi Kalmár Bokros Győző Göza Gabi Láncoz Emma Pécsi P. Göza Klára N. kö. Ter yai Bárdi Fúrge Antal Hegedűs Horváth Gál Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi december hó 9-én. **Az asszonyregement.**

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzette: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző, karnagy: Hamvas Béla.)

Személyek: Szerecseny Rózsahegyí Boriska Fenyvessi Székely Margó Annuska Höben Bariska Gombaszögi Mandl Manó Sziklai Juliska Horváth Rézi Láng Etel Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21. Szombat, december 9-én **Finnországról.**

Irta Vikor Béla. Ezt követi: **Magyarország földrajzának vázlata.** Irta Csoinoki Jenő gy. adjut. (3 rész 108 kép). Kezdeté 7 1/2 órákor.

CIMBALMOK.

Legjobb szórakoztató, 3 és 4 fős játékosok, legzesebb hanggal, részletekért is kaphatók. Saját gyártmányú hangszerek, u. m.: 4 balom, legdrágább harsonkák, fuvolák, szaxofonok, bőgők stb. - Kitéve magyar búrok. Számos kitéve és elismerés a jó munkáért. Nagy képe aranyjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg.

Mogyoróssy Gyula magy. hangszerep-telepe Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71.

Eppen most jelent meg!

Peterdi Sándor:

Jefté leányai

és egyéb

ELBESZÉLÉSEK.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. sz.

FOLIES CAPRICE

Ma este 9 órákor:

Die beiden Sonntagsjäger

10 órákor:

„Vigyázz! Törékeny!”

11 órákor:

„Mundi Rosenkranz auf der Hochzeitsreise.”

Továbbá **Mora Hedvig**

kisasszony, a női „baritonista” fellépte.

Erköly incognito páholyok. Kitéve konyha és italok. - Mérsékelt árak.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Átköltözés folytán a cs. és kir. udv. és orsz. szab.

HERRMANN I. L.

fémáru gyári raktára BUDAPEST, IV., Váci-utca 24. sz.

eladja összes készletét. Alpacca ezüst és kinaezüst árúkból, valamint kenyérgosarak, asztaltálvány, étkészletek, tálak, gyümölcsstartók és az összes toilette- és dísztárgyak, valamint evőeszközök

GYÁRI ÁRON ALUL.

Arany- és ezüstáru-gyár

és verde-intézet.

Rubin A. és Fia

BUDAPEST. Gyári VIII., Német-utca 9. Telefon 58-00. Iroda és elarusítás: VIII., Esterházy-utca 20. Telefon 57-92.

Saját készítményű

sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kenyérgosarak, gyümölcsstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ek, toilette-ek, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb mindennemű kivitelben.

Nagybani árak. A titások és újjalokítások saját költségen eszabáltnak.

Batorokodom a nagyérdemű hölgyközönségnek tudomására adni, hogy az eddig: Budapest, Szervita-tér 3. sz. alatt levő Heyek Ede, ezelőtt

Kaulich Etel

üzletemet továbbá csakis saját nevemen, Heyek Ede cég alatt ugyanezen helyen fogom tovább vezetni. Az üzletemben készült összes fűzők, úgy mint eddig, most is általam lesznek kiszabva és személyes felügyelettel a legjobban, nemlám már évek óta alkalmazásban levő munkások által készítve, úgy, hogy ennek alapján minden, még a legkényesebb megrendeléseknek is a legrövidebb idő alatt eleget tehetek.

Bocses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

Heyek Ede fűzőgyáros

Budapest, IV., Szervita-tér 3. sz. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eppen most jelent meg!

Peterdi Sándor:

Jefté leányai

és egyéb

ELBESZÉLÉSEK.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. sz.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.
Minden vevő
TELJESEN INGYEN KAP

EGY ÉLETNAGYSÁGU FÉNYKÉPET

ha nálunk eszközölt bevásárlása 10 forintot meghalad. — Az összeg esetleg több ízben is kicsinyben bevásárolható, mert minden egyes, még a legkisebb bevásárlás összegét is pénztárunk egy fénykép-bon-on nyugtatja és ha a fénykép-bon nyugtatványok 10 forintot kivesznek, vagy ezen összeg egyszerre lesz bevásárolva, egy az

életnagyságu ingyen-fényképet

bármely tetszés szerinti fénykép után, művészi, hű kiviteiben, 60 cm. magasságban, kiszolgáltattjuk, csupán a díszes papírkertért (passe partout), a melybe az életnagyságu fénykép foglalatik és feszítve lesz, önköltségünket 1 frt 50 krt számítunk fel. — A világ egy műintézete sem képes az ingyenképet magát 10 frton alul elkészíteni.

NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy- és két-koronás áruosztályainkról, **ingyen és bérmentve.** valamint az összes árucikkeinkről

DITMAR R.

lámpa-, éremü- és villamos csillárgyár
csász. és kir. udvari szállító.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
petroleum-lámpák
és
villamos csillárok
beszerzésére.

Vas villamos csillárok

szabadalm. 1898.
50%-al olcsóbbak, mint bronzból.
FŐRAKTÁR:
Budapesten, V., Fördő- és Nador-utca sarkán.
Csillárok kívánatra rajz szerint is készíttetnek.

Ditmar-féle biztonságos szalon-petroleum-, Ditmar-féle brillant-petroleum élethetetlen kifűző minőségben és bérmentve szállítanak hazához.

LINOLEUM egész
helyiségek padlózására,
Linoleum-szőnyeg,
Linoleum-futó

LINOLEUM MILDNER H.
Szőnyeg-raktár:
Budapest, IV., Váci-utca 3.
LINOLEUM
az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadégmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat
készít
BLUM SÁNDOR
Budapest,
Váci-utca 12. szám.

„Reuma-szesz“

orvosi tekintélyek által kit. ell. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatásu, a test bármely részén (Árdsálmal, u. m. reuma, csusz, ischias, lúdszervény, szagartás, szarás, nyílaltás stb. ellen) Fog- és felfűjtást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ár: 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertáiraiban, ugyancsint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznel
S.-A.-Ujhely.
Főraktár: Török József gyógysz. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszertár a „Nador“-hoz.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialitét legjobban ajánlható számos éven át szerzett gardag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesefolyást, hólyagbajokat, bűnkáros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs borbajokat és az énterőzéstől lamadi idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (Impotentia) egy fiatal, mint öregb egyénekül.
Biztos siker folytan a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjlanul válasz; kívánatra gyógyszerék.
Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).
Bejártat a leposnál. Külön váróterem.
Kendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiái rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.
A legelhanyagoltabb húgyvesefolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait
Elgyógyult férfierőt
az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrtetagségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgermebajokat gyógyít a legujabb gyógyórád szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Kendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőneke ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
Külön váróterem.
Levelekre díjlanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszererekről is gondoskodva lesz.

Megnyitási jelentése

az orthopädikus műtő-gyógyintézetnek
Graz, Merangasse 26.

Az intézetben minden beteg, ki oly testi fogyatkozásokkal bír, melyek orthopädikus műtői uton, vagy pedig gyógygimnasztikával és masszázszal gyógyíthatók, felvétetik.
E célra a gyógyintézet rendelkezésre áll, az intézeti orvos lakásán kívül, egy egész ház, magas, világos helyiségekkel, melyek a gimnasztika és kószülékek kezeléséhez vannak berendezve, továbbá egy aszeptikus műtőterem és számos betegszoba.
Az adott esetekben szükséges viselhető testgyógyászati készülékek (fűző, sintartó-készülék) az orvos utasítása szerint saját műhelyben készülnek. Az intézet, vizsgálatok céljából, egy Röntgen-működés-léti is bír.

Dr. med. Arnold Wittek
Dr. A. Hoffa würtzurgi tanár ur orthopädikus műtő klinikájának egykori asszisztense.
Prospektusok ingyen.

Szigeti Lajos

szígyártó, nyerges és bőrdobos.
Cs. és kir. udv. szállító. — Ö fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállítója.
Budapest, VIII., Muzem-körút 10.

Tulhalmozott árucikkeit és helyiségeket mint lezártított arakon adom el raktáron lévő kész árukat. Raktáron van jelenleg 200 lóra való kűbűfű, szebbnél szebb 10- és kősziszámú ezüst-, nikkel- és sárgaréz-veretűre, 100 lóra való civil és 100 lóra való tiszti előírásos nyergeszer, különféle angol- és belföldi gyármanýu pokródok, lók lók, istálló szerek, ostarok, lovaglőrszék és botok. Nagy választék a legjobb minőségű utazó bőröndök, táskák és neccsarokból, minden létezőnek és annak megfelelőleg, 10- és szerkesztésű-észközök. Az üzletomból kiadott árak jószágért keszkedem, miután minden áru személyes felügyeletem alatt készűl.
Tartalékos tiszturaknak nyergeszereket kölcsön is adok.
Képes katonai és civil árjegyzéket bérmentve küldök.

Finom Rum, Törköly, Szilvórium, Ecet és finom Likörök

bárci által hídog uton, minden készűlök nélkül, kitűnő minőségben, még a legkisebb mennyiségben is előállítható híres kivonatimmal.
Kézelt könyv és árlap ingyen.
Watterich A. BUDAPEST,
Dohány-utca 5.
10 arany érem. Alapítottát 1869.
Az első üzlet a szakmában Magyarországon.
Cikkek a borkezeléshez. — Minden borbetegség elleni szerek. — Stermérkőszűlőkek lég- vagy szensav nyomással. — A világnak legjobb sörszűlvitűi.

Kitűntetve az ezredéves orsz. kiállításán.
Donáth Sándor
tájtápa-metsző
BUDAPEST,
Kossuth-Lajos-utca 3.
Ajánlja dus raktárát saját készítményű tájték- és boros yan-ke-árukat, cimert, monogram, autogram legfinomabb kivitelben.
Valódi angol papipák
legnagyobb választékban. Nagy raktár meggy- és termeszeta ártádosokban, u. sz. ében- és kigyoja esűstfogatnyakkal, valamint eszbotok. PIPAÁRLAPOK ingyen és bérmentve.

„Otthon“
gyógyórú
folyóirat
1/4 évi 30 kr.
Évenként 12
Vastag kötet.
A legjobb
újk művel.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címvel ellátott hirdetés-kért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeglet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ részére
a kiadóhivatalban József-körút 18.,
valamint a következő dohány-társaságokban:
Breuer névker., Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-ter.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Benda Józsefné, Andrásy-ut 59.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.
Soprony V. dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.
Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 35.

Szántó Mór tőzsdéjében Kecskeméti-utca 14.

Csakis
a Megay Róbert, Bohéme" tortája valódi Miskolcra, ára bérmentve bárholva 1 frt 25 kr. minden előkelő cseméje-üzletben kapható.

Ügyes aquisitőrök
egyik fővárosi nagyobb intézetnél kedvező feltételek mellett felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2689

Nevelőnőnek
ajánlunk keresztyeny uri családnak 1-2 gyermek mellé okleveles óvónő. Szives megkereséseket „Nevelőnő” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal.

Fiatal,
fügyes hölgyek előkelő vállalatnál alkalmazatnának. Ajánlatokat „Jó kereset” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1046

Francia tanítónő
kerestetik. Ajánlatok kértetnek „Trionon” jellegre e lapoz. 1036

Fehérnemű-
javítónt, ki szépen dolgozik, azonnal keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1037

Szöllőbirtokot
vennék
a fővároshoz és vasutállomásokhoz közel. Címvel megírdható a kiadóhivatalban. 5343

Egy jó forgalmú
dohánytőzsde keresetnek megvetőre. Ártás a vevő dolga. Közvetítő kizárva. Ajánlatok „W J.” jellegre a kiadóhivatalba kértetnek. 2687

Ügyvédjelöltet
keresek, lehet kezdő, de megbízható, ügyes, szerény igényű. Leveleket „Vidéki város” címen továbbít a kiadóhivatal. 1034

Automobil
omnibusz eladó. Meglehető látni a Tattersallban d. e. 10 - 11-ig. 5346
Értékesíteni lehet d. u. 2-4-ig az Abbázia kávéházban.

Tőzsdénék
alkalmas helyiséget keresek kibérelés céljából. Ajánlatot kérek „Tőzsde” jelleg alatt e lapoz.

Kossuth Lajos
életnagyságu kitérő melléke (kézfésztés) díszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685.

Fuvola leckét
ad este 7-8-ig kezdve, vezetett conservatorista és volt katonazenekari fuvolás. Cím a kiadóhivatalban. 2683

Házmesteri
állást keres egy már hasonló minőségben alkalmazva volt ember, ki gáz és vízvezetési munkákhoz tér. Cím a kiadóhivatalban. 2682

Azonnal
felvétetik egy csapáros kitérő menetű keresmába erős bor és sörforgasztó helyen 300-500 frt óvadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 1025

Kereskedelmi
iskolát végzett (valamint a „Yost”-féle gépírást.) fiatal leány állást keres, a legszerényebb feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2666.

Szörmesapkák,
barettek, muffok elkészítését és bélelését mérsekkelt árban vállalom. Leveleket „G. S.” jellegre a kiadóhivatal továbbít (ugyanott a cím is megírdható). 2671.

Butorozott szoba
a Dohány-utcában, a Kerepesi-ut és Népszínházhoz közel, elegánsan butorozva, intelligens családnál 1 esetleg 2 ur számára kiadó. 2649

Jelelen
érettségizett technikus házitaniót állást, másolást vagy más egyéb teendő elvégzését szívesen vállalom. Gyorssírásban jártas. Ajánlatot „Technikus” címen kér a kiadóhivatalba. 2659.

Elegánsan
butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Kerepesi-ut, a Nemzeti színház közelében 1-2 urnak azonnal vagy december elsejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 26

Másolatokat,
címreklámtal elvállal egy előkelő cégnél lévő intelligens hivatalnok Cím a kiadóhivatalban. 2665.

Ebédkosztot,
esetleg teljes ellátást kaphat 4-5 intelligens ur a Kerepesi-uton distingváltságú családnál. Cím a kiadóhivatalban. 2643

Masseur
és tyuksemvágó, ki a Császárfürdőben sokáig volt alkalmazva, ajánlja magát a n. é. közönségnek. Cím a kiadóhivatalban. 2648

Gazdasszonynak
ajánlunk egy vidéki intelligens fiatal urindé, ki a háztartás minden ágában jártas és kitűnő zongoristák. Cím a kiadóhivatalban. 1012.

Nagykereskedőknek.
Elsőnek szerek házhoz való szállítására, nyaralóknak, utazóknak, bérkecsi és teherszállító vállalatoknak accumulator vagy benzín „Automobileket” és pedig 2 üléssel, 3-5 üléssel „Automobil-omnibuszokat is teherszállító-automobilokkal bérelek. Ajánlkozásoknak, kik pontos címüket „Automobile” jelleg alatt e lap kiadóhivatalához küldik, részletes felvilágosítással szolgálunk.

Intelligens
urindé egy vagy két ur kellemes öltönyt találhat. Leveleket „Merkur” címen továbbít a kiadóhivatal. 1042

Cipők

50 kr. heti részletfizetésre mérték után kapható Weisz és Stein cipőgyárosok Király-u. 28. I. em. 5347

Tejet
400-500 liter naponként egész éven át uradalomtól átvesszek. Cím a kiadóhivatalban. 1030

Koromvédők
eladásához házalók és vízvezető-árusítók keresetnek. Cím a kiadóhivatalban. 5358

ERENYI-féle
chtli-Saliciből egy téglgyorsított: bürviskegelyet, mindennemű sömörbeteget, bőrkülsőt, izzadást. Szangala! Artalmatlan. 8613

Köhögésnél,
rekedtségnek vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemestefucorkákat.

Házmesteri
állást nyer Ujpesten fiatal házaspár, a ki otthon dolgozik, cipész vagy szabó. Cím a kiadóhivatalban. 1044

Ügyes,
fiatal, keresztyeny fűszersegéd tej-és cseméje-üzletben azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1038

Zongora-mester
azonnal állandó alkalmazást nyer egy jobb vendéglőben. Cím a kiadóhivatalban. 1039

Csinos
szolid leány egy husztüzdöbde felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1032

Fiatal
keresztyeny fűszerkereskedőség, ki már helyben alkalmazva volt, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1033

Jól jövedelmező
házhöz házmester keresetnek. Óvadék nélkül. Cím a kiadóhivatalba. 103

Zalogházi
cédulákat veszek.
Eladók
13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolákat, gyertyatartókat, háltszékelyeket, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszközök 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtűvös tárgyakban, arany férfilécek köllögővel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 frt.

Grünberger Armin
Bela örökösai Budapestben, IV. Városház-ter 9. I. em. 23 Harisházár.
Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

KÖHÖGÉS
rekedtség ellen felülmulhatatlan szer a Krieger K. gyógyszerész által készített hársfamez-cukorkák 1 doboz 25 kr. Kapható mindenütt.

Vig
történetek.
Irtá Murai Károly.
Ára 1 frt 50 kr.

Intelligens
urindé egy vagy két ur kellemes öltönyt találhat. Leveleket „Merkur” címen továbbít a kiadóhivatal. 1042

Biztos kereset.

Bármily társadalmi állásban lévő gyének, kik maguknak jövedelmező mellőfoglakozást, esetleg havi fizetést akarnak biztosítani, ajánljuk, hogy sorsjegyeknek törvényileg engedélyezett részletfizetés melletti eladásával foglakozzanak és ebből óhajukat a jöhrnévű **SCHÖN ÁRMIN** bankcéghez Budapest, Erzsébet-körút 48. alá juttassák.

Angol tapéta raktárak.

Füüzlet: Kerepesi-ut 6. Fióküzlet: Irányi-u. 25. Ajánlja nagy raktárát bel-és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és juttányosan elvégzi.

Már megjelent Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember.

„Képzelt regény négy részben” című legújabb műve. Ára 1 frt 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik. Kapható: **a Budapesti Napló** kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Édes narancsok

5 kgos posta kosarakban forint
5 kg. mandarin narancs. 2-
5 kg. édes mészai narancs (60 db) 1 26
5 kr. ortási Jaffa narancs 1 30
Luzia, franc. mészai ki-ja 1 20
Kisgyalogi narancs 1 20
Czisz nyomatás franc. . . 1 75
Magyar falterve édes . . . 1 20
Szociál 13. 16. 22. 30. 65
dobozokért
100 db. major csiga 75

Kávé

Cuba, Mocca, Jáva
Gyönyörű kilogrammja 1 36
Csokolé kávé 1 19
tea, rum, valamint mindennemű legfinomabb csemégek a legújlatyosabb napi áron megrendelhetőek

Tomcsányi Gyula-nál
Budapest, József-körút 41.
Az árak vegyesen is rendelkezhetőek ingyen csomagolás mellett.

Éppen most jelent meg!
Vig
történetek.
Irtá Murai Károly.
Ára 1 frt 50 kr.

Most jelent meg!
Jukker-leány.
Irtá PEKAR GYULA.
Ára 1 frt 50 kr.

Most jelent meg!
Jukker-leány.
Irtá PEKAR GYULA.
Ára 1 frt 50 kr.

„Az Értékpapír üzlet”

írták Berger Mór és Márkus Sándor. Vezérloana minden értékpapír üzletnél. Különösen sorsjegytulajdonosoknak nélkülözhetetlen. Pénz- és értékpapír kezelőknek vezérloana. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

Uri Havelock 7 frttól,
Női Havelock 9 frttól,
Fiu Havelock 4 frttól,
Leány Havelock 5 frttól feljebb.

A legjobb csak a tirolinál

Justitz Leopold,
Iodenruha-specialista
BECS.
IX. Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az oszt. turista, a touring-club és számos kerekpártyegyet stb. szállitója.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-
LÖDEN öltöny 12.-
LÖDEN saccó és mellény 16.-
LÖDEN hajlékábát 7,50
LÖDEN valenzia-bát 9.-
LÖDEN köpeny 12.-
LÖDEN troszkabát 5.-
LÖDEN nadrág hosszú 5.-
LÖDEN nadrág rövid 4,50
LÖDEN felöltő 10.-
LÖDEN zokkakabát 7.-
valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfélé fajta lo-denből a legújatyosabb nagy-bani árak mellett; minden formavezetett cikk jobb minőségben és minden árvaltozásban létezőtlen tartatik. — Műtök képen aranyzásokkal, in-nyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban el-istértetnek. Nemzetköz. akadály-talanul kieszarhatók vagy a teljes összeg visszautadatik.

LÖDEN városi öltöny 12.-
LÖDEN menesskoff 12.-
LÖDEN hajlékony 12.-
LÖDEN turista-öltöny 12.-
LÖDEN mojnár-öltöny 10.-
LÖDEN sálto-öltöny 12.-
LÖDEN öltöny-maj-domosok-nak 12.-
LÖDEN orszé-öltöny 16.-
LÖDEN vadrészöltönyök 10.-
LÖDEN vihargallér 6.-
LÖDEN gamaszi 2,50
LÖDEN vitarok-pony 5.-
LÖDEN kerekpáros-gallér 5.-
LÖDEN dress sapkával 10.-
LÖDEN minden iskolai-öltöny 3,50
LÖDEN iskolai-ká-pony 4.-
LÖDEN öltöny 5.-
LÖDEN öltöny felöltő-bát 5.-